

BELGIUM - FLANDRIA

A. Olvasd fel – Urban Woorden

Általános információk

Menetrend	6 hónap
Ismertető	<p>Az Urban Woorden azt akarta kideríteni, hogy bizonyos típusú könyvek segíthetnek-e az etnikailag sokszínű háttérből érkező fiatalok megerősítésében. Ez a kezdeményezés többféle módon is megválaszolja ezeket a kérdéseket.</p> <p>A cél megvalósítása és a fiatalok irodalmon keresztül történő megerősítése érdekében az „Olvasd fel” projekt középpontjában az a feladat állt, hogy a fiatalokkal közösen kiválasszák azokat az irodalmi alkotásokat, amelyek hozzájuk szólnak. A módszer a kritikai pedagógia ötletén alapul. A kiválasztott könyvek többsége valamilyen módon összefügg a hip hop/városi kultúrával, amely napjainkban sok városi környezetben élő fiatal mindennapjait uralja. Az Urban Woorden „Olvasd fel” olvasói/beszélgető csoportokat hozott létre Brüsszelben, Gentben és Leuvenben. A csoportok mindhárom helyszínen szerdánként találkoztak. Minden csoportban volt egy levezető, aki valamivel idősebb volt, mint a célcsoport 13 – 18 éves korosztályba tartozó tagjai. Emellett minden könyvhöz tartozott egy V.I.P személy (a flamand művészeti és kulturális élet egy ismert szereplője), aki velük együtt olvasott és az egyik beszélgetésen részt is vett, hogy megbeszélje a csoporttal, mit jelentett számukra a könyv. Az elolvasott könyvek a következők voltak: Tupac Shakur: How to Grow a Rose from Concrete, Fikry El Azzouzi: ‘Drarrie in de Nacht’, és Neske Beks: KleeneKronieken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt
Egyedi jellemzők	<p>Az „Olvasd fel” hisz abban, hogy a hip hop több mint zene. A hip hop végül is egy kultúra.</p> <p>A hip hop ott él a könyvekben is. Az Urban Woorden bízik abban, hogy ha Tupac Shakur és más hasonló szerzők könyveit csoportokban elolvassák, és a műveket megbeszélik, akkor ez segíthet a csoport tagjainak azonosulni egyes történetekkel, ráadásul megerősítheti az önmagukba vetett hitet, ami remélhetőleg arra ösztönzi majd a résztvevőket, hogy maguk is írjanak. Az Urban Woorden a három könyv három városban történő felolvasása során arra a megállapításra jutott, hogy a fiatalok közül egyesek képesek voltak bizonyos történeteket a saját élethelyzetükre vonatkoztatni. Néhány fiatal számára, akiknek az iskolában vagy a mindennapi életben gondot okozott a rasszizmus, az „Olvasd fel” projekt jelentette azt a biztonságos közeget, ahol kifejezhetette a frusztrációját, és pozitívabb közösségi érzést hozhatott létre a csoport többi tagjával.</p>
Kulcskompetencia	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciához”?	<p>Az „Olvasd fel” az iskolában elolvasott könyveket olyan könyvekkel egészítette ki, amelyek sok flamand iskolában nem szerepelnek a kötelező olvasmányok listáján, megerősítve ezzel a csoportban részt vevő fiatalok önmagába vetett hitét. Ennél is fontosabb azonban, hogy növelte és kiszélesítette a fiatalok kulturális tudatosságát és kompetenciáit. Az elolvasott könyvekben új világokat fedeztek fel, és megtanulták, hogyan fejezhetik ki kreatívan az álmaikat, a félelmeiket és az előttük álló kihívásokat, nemcsak a jelenlegi környezetükben, hanem a jövőben is.</p>

Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés) Az „Olvasd fel” lehetővé tette a fiatalok számára, hogy ne csak felfedezzenek új könyveket, hanem saját valós helyzetükön is elgondolkodjanak. Néhányuk rasszizmussal küzdött, és azzal, hogy átbeszélték ezeket a dolgokat, változott az ezzel kapcsolatos felfogásuk, ami végső soron azt eredményezte, hogy egyesek szerették volna versben megírni a saját tapasztalataikat, valamint részt venni új történetekben és a médiában.
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) Hip hop irodalom. • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) A hip hop, mint kultúra, örökség és hagyomány. Fontos leküzdeni azt a képzetet, hogy a hip hop csak egy zenei stílus. • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) A hip hop és a városi valóság erejének a felhasználása általában a fiatalok, de különösen az etnikailag sokszínű háttérből érkezők, valamint a második/harmadik generációs bevándorlók „én érzésének” a javítására.
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok
Leírás	A projekt célcsoportját a 13 – 18 éves korosztály etnikailag sokszínű háttérből érkező tagjai alkotják. Sokan közülük városi környezetben éltek, potenciálisan számolniuk kellett a diszkriminációval és valamilyen szinten vonzódtak a hip hophoz, habár a felsoroltak természetesen nem jelentek meg követelményként.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	A projekt célja az volt, hogy szélesítse az etnikailag sokszínű háttérből érkező fiatalok irodalmi horizontját olyan könyvek elolvasásával, amelyekben megtalálhatók a hip hop és a városi kultúra bizonyos elemei. Fontos volt, hogy teret kapjanak egy erősebb érzés kifejlesztésére, erősebbnek érezzék magukat és jobban azonosuljanak azzal, hogy kik is ők valójában, miközben felismerik, hogy egy nagyobb, erős közösség részei.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek Olvasni és kifejezni önmagukat, a félelmeiket és az álmaikat.</p> <p>Tudás Jobban átlátni, mit adhat nekik az irodalom, segíteni őket abban a felismerésben, hogy vannak könyvek, amelyek az ő történetüket mesélik el, és jobban megismertetni velük, miről is szól a hip hop kultúra.</p> <p>Hozzáállás A projekt célja az volt, hogy létrehozzon egy biztonságos teret, ahol fejlődhet az érzésük, szélesedhet a látókörük és általában erősebbnek érezhetik magukat.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	Fiatalok, iskolák, kulturális szervezetek

Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Ez a jó gyakorlat kapcsolódik az iskolákhoz. Az Urban Woorden az „Olvasd fel” projektbe kutatási elemet is beillesztett. Az Amsterdami Egyetem egy antropológia mesterképzésben részt vevő hallgatója megvizsgálta, létrehozhat-e az „Olvasd fel” erősebb identitást, és ha igen, hogyan, valamint, hogy ez megerősíti-e a résztvevőket? Egy társadalmi szintér létrehozása, ahol az etnikailag sokszínű háttérből érkező fiatalok találkoznak, hogy megosszák egymással a gondolataikat az olvasásról, elősegíti-e a megerősítésüket és általában a társadalmi beilleszkedésüket, és konkrétan fokozza-e az irodalom iránti érdeklődésüket, lehetővé téve egyúttal, hogy sikeresen beilleszkedjenek, és jól teljesítsenek a flamand iskolarendszerben?
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Az „Olvasd fel” elsődlegesen alternatív irodalmi olvasmány listát kínált a csoport fiatal tagjainak ahhoz képest, amit a flamand oktatási rendszerben tanultak. Emellett a kutatási elem lehetővé tette számunkra, hogy megvizsgáljuk, vajon az „Olvasd fel” valóban elősegítette-e a fiatalok szorosabb kötődését, többek között a flamand oktatási rendszeren belül.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	Iskolák objektív módon nem vettek részt a projektben, inkább csak a munkánk egyik tárgyát képezték.
Információk	
Források	A projektet a Vlaams Fonds voor de Letteren (Flamand Irodalmi Alap) finanszírozta. Három önkéntes levezetőt alkalmaztak, akik önkénteseknek járó illetményt kaptak. Az adminisztrációt az Urban Woorden egyetlen alkalmazottja végezte, a kutatást pedig az Amsterdami Egyetem egyik hallgatója végezte mesterképzéses szakdolgozata részeként.
Szervezet/vezető	Az „Olvasd fel” projektet egy nonprofit társadalmi-kulturális szervezet, az Urban Woorden irányította.
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy személy/egyéni • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet)
Honlap	https://www.facebook.com/ReadItLoudBE és http://urbanwoorden.be
Ajánlás(ok)	
	Fontos, hogy a fiatalok megismerkedjenek olyan irodalmi művekkel, amelyekben saját magukra ismerhetnek, és amelyek hitelesen foglalkoznak az ő valós körülményeikkel. Ugyancsak lényeges, hogy a fiatalok kövessék a rendes tanmenetet, ugyanakkor azonban a látókörük – és az oktatóik látóköre – szélesedhessen azáltal, hogy a társadalom olyan más elemeit is magában foglaló könyveket olvasnak, amelyek esetleg a többségi kultúrák perifériájára szorultak, és az nem ismeri el őket. Az oktatóknak és a közigazgatásban dolgozóknak többlet kellene foglalkozniuk a szubkultúrákkal, például a hip hoppal, és ki kellene aknázniuk a használatukban rejlő potenciált a fiatalok ösztönzésére. A fiataloknak, különösen a bevándorló és etnikailag sokszínű háttérből érkezőknek képességeik felfedezéséhez és kibontakoztatásához szükségük van alternatív módszerekre, amelyek erősíthetik az identitástudatukat, miközben elég erősnek érzik magukat ahhoz, hogy szembenézzenek az új kihívásokkal. Ráadásul a fiatalok az irodalmat és a hip hopot hídként is felhasználhatják más kulturális területek, például a média vagy a színház elérésére. Fontos emellett azt is megvizsgálni, hogy a kritikai pedagógia – amely behatol a fiatalok szociális viszonyai közé és használja azokat – milyen módszerek alkalmazásával képes a fiatalokat bevonni, oktatni és megerősíteni.

B. ÉN, TE, MI: kiállítás az identitásról és a másokkal folytatott interakcióról

Általános információk

Menetrend	Kétéves vándorkiállítás (kéthetente más helyszínen 25 különböző flandriai és brüsszeli kulturális központban)
Ismertető	Napjainkban a fiatalok egy rendkívül sokszínű társadalomban fedezik fel és fejlesztik önmagukat. Az ÉN, TE, MI kezdeményezéssel a Rasa nevű kulturális szervezet azt a célt tűzte ki, hogy létrehozzon egy olyan közeget, amelyben a fiatalok kicserélhetik a gondolataikat és ötleteiket az identitás és az egymással folytatott interakció témájáról. A Rasa a kiállítás keretében belga és nemzetközi művészek, például Francis Alys, Nick Cave, Anthony Goicolea és Koen Vanmechelen kimagasló színvonalú multimédiás műalkotásait mutatja be. A Rasa kifejlesztett egy mobil applikációt, egy játékot, továbbá információkat és filozófiai kérdéseket állított össze, amelyek arra ösztönzik a résztvevőket, hogy folytassák az identitással kapcsolatos vizsgálódásaikat.
Egyedi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • A célcsoporthoz igazították, számukra vonzó témákkal. • Egységes történetet mesél el művészekről és oktatásról; az oktatás kezdetektől fogva az elképzelés részét képezte. • Felismerhető egy Christine Clinckwith ajánlásait tartalmazó videóból. • Olyan eszközöket használ, amelyek kapcsolódnak a célcsoport környezetéhez (applikáció és brosúra). • Az identitás témakörében szerzett hosszú tapasztalat gyümölcse (a Rasa és partnerei, önkéntesek).
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	A Rasa a kiállítás keretében kulturális alkotásokat mutat be, többek között a populáris kortárs kultúra területéről. A fiatalok az applikáció segítségével fejeshetik ki önmagukat.
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Észlelés/elemzés • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) Kortárs vizuális művészetek. • Média (pl. film, televízió, újság, online) Film, mobil alkalmazás. • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúra) Identitás, csoportok.
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok
Leírás	Az identitás a serdülők számára valóban fontos témakör. Formálják az önképüket, társadalmi kapcsolatokat alakítanak ki, továbbá szociális és kulturális szempontból is részt vesznek ezekben a kapcsolatokban. A saját magukról alkotott elképzelésüket jelentős mértékben az határozza meg, hogy szerintük mások milyennek látják őket. Annál jobb, minél sokszínűbb a célcsoport.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	Ez a projekt arra szolgál, hogy az embereket ráébressze az identitásról való gondolkodás fontosságára. Ebben a sokszínű és gyorsan változó

	társadalomban különösen fontos, hogy ismerjük az összes különböző identitást és az identitás típusokat. Elgondolkozunk azon, milyenek látjuk magunkat, milyen tényezők befolyásolják és hozzák létre az identitásunkat, és hogyan hatunk egymásra.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek A művészet segít a résztvevőknek nehéz beszélgetéseket is lefolytatni. Megtanulják kifejezni a véleményüket és a gondolataikat. A Rasa célja, hogy létrehozzon egy olyan biztonságos közeget, ahol nyíltan beszélhetnek az identitásukról, valamint, hogy irányt mutasson nekik az identitás pozitív értelmezéséhez.</p> <p>Tudás A projekt célja több ismeretet szerezni a kortárs vizuális művészetekről és arról, hogy a művészek hogyan fejezik ki az identitást. A résztvevők a művészetben ráismerhetnek saját történeteikre. Az alkalmazás, mint gazdag és esztétikus tartalmat hordozó oktatási eszköz használatával arra biztatjuk őket, hogy gondolják tovább a kérdést.</p> <p>Hozzáállás A projekt célja, hogy a művészetten keresztül nagyobb betekintést nyújtson a fiatalok számára az identitás kérdésébe, nagyobb önismeretet és önbizalmat adjon nekik, és segítsen nekik egymás jobb megismerésében, hiszen ez a lépés elengedhetetlen a mások iránti nagyobb tolerancia és az általános jólét megteremtéséhez.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<p>Az ÉN, TE, MI a Rasa egyik projektje (a Rasa egy kulturális szervezet, amely kortárs művészeti vándorkiállításokat szervez).</p> <p>A partnerek kulturális központok, akik helyet adnak a kiállításnak és meghívják a Rasa által meghatározott célcsoportokat.</p> <p>Arra ösztönzik őket, hogy más csoportokat is hívjanak meg, ne csak iskolákat (pl. veszélyeztetett csoportokat szociális szervezeteken keresztül). A kiállítás serdülőknek készült, de felnőttek számára is megfelelő.</p>
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	<p>Az iskolák meghívást kapnak, hogy vezetővel tekintsék meg a kiállítást. A tanár döntheti el, hogyan illeszti be a kiállítást az iskolai tantervbe. A Rasa sokféle eszközt biztosít, hogy segítsen a kiállításon látottak osztálytermi átbeszélésében (például az ÉN, TE, MI alkalmazást és brosúrát). Az alkalmazást 2015. nyarán angol nyelvre is lefordítják egy nemzetközi csereprogramhoz, amelyre a belgiumi Destelheide központban kerül sor. A csereprogramot a Destelheide művészeti oktatócsoportjával, a Dhart-szal közösen szervezik. 2016 júliusában egy héten keresztül angliai, holland és belga kulturális ifjúsági szervezetek inspirálják egymást az identitás témaköréhez kapcsolódó ötleteikkel. Ehhez a kiállítás és az alkalmazás szolgál majd kiindulópontként.</p>
Információk	
Források	<ul style="list-style-type: none"> • A Rasa által biztosított személyzet: 4 részmunkaidős (3 teljes munkaidőssel egyenértékű) alkalmazott • A fő pénzügyi forrás a flamand kormánytól kapott strukturális finanszírozás (a Rasa a művészeti rendelet („Kunstendecreet”) értelmében elismert, ennél fogva támogatásra jogosult szervezet). • A finanszírozás körülbelül 25%-a a projekt bevételéből származik, ami főként a közösségi és kulturális központok részvételéből származó bevételből, valamint az idegenvezetős kiállítás

	<p>látogatások és a Rasa alkalmazottak által tartott előadások bevételeiből áll.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Rasa minden új kiállításhoz aktívan keresi a szponzorokat és a kiegészítő, projekt alapú finanszírozást.
Szervezet/vezető	Magánjellegű
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet)
Honlap	www.rasa.be

HORVÁTORSZÁG

A. Kultúrával teli hátizsák

Általános információk

Menetrend	Nyilvános pályázati felhívás évente egyszer – a program az év során folyamatosan működik.
Ismertető	A „Kultúrával teli hátizsák” az óvodák, általános iskolák és középiskolák számára kidolgozott kormányzati politika része, ami azt jelenti, hogy a kedvezményezettjei a 3 éves gyerekek, valamint a 6 – 18 éves korú tanulók. A program a Horvát Köztársaság Kulturális Minisztériuma és a Horvát Köztársaság Tudományos, Oktatási és Sportminisztériuma közös kezdeményezése, és közös állami szintű befektetés az oktatás és a kultúra területébe.
	<ul style="list-style-type: none"> • Szakpolitikai intézkedés/szakpolitikai program • Projekt
Egyedi jellemzők	Horvátországban ez az első ilyen jellegű program. A programot a megyék és a helyi kormányzati egységek igényeihez igazították. A Kulturális Minisztérium és a Tudományos, Oktatási és Sportminisztérium alapvető ajánlásokat tesz a program végrehajtásával kapcsolatban.
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	A programot kizárólag a művészeti és kulturális oktatás számára hirdették meg, ugyanakkor potenciálisan széles körű hatást gyakorolhat a kulturális tudatosság és kifejezőképesség növelésére, elsősorban azzal, hogy azokat célozza meg, akiknek erre a legnagyobb szükségük van: a helyi közösségeket, amelyeknél a rossz kapcsolatok zavart okoznak, vagy távol vannak a nagyobb városoktól. A projektbe hivatásos művészeket és diákokat is bevonnak, akik igen gyakran csak nehezen találnak állást. A projekt a művészeti és kulturális oktatás fejlesztésével arra törekszik, hogy innovatív gyakorlatokat fejlesszen ki a társadalom minden területén.
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás Vizuális művészetek, építészet, dizájn, színház, tánc, filmművészet. • Észlelés/elemzés Irodalom, vizuális művészetek, előadói gyakorlatok. • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés) A kritikai gondolkodás fejlesztése, a fent említett művészeti ágak ismertségének növelése.
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) Vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma. • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) Dekoráció, építészet, közterületek, divat. • Média (pl. film, televízió, újság, online) Film, televízió, újság, online • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, falfaragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) Szöveg, falfaragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás. • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) Hip hop kultúra, városi kultúra. • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport) Környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás.

Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok • Időskorúak/öregék • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.)
Leírás	A „Kultúrával teli hátizsák” az óvodák, általános iskolák és középiskolák számára kidolgozott kormányzati politika része, így a kedvezményezettek a 3 éves gyerekek, valamint a 6 – 18 éves korú tanulók.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	A program lehetővé teszi, hogy a gyermekek és fiatalok hozzáférjenek és közelebb kerüljenek a művészethez és a kultúrához, fejleszti az esztétikai érzéküket és általánosságban érzékennyé teszi a gyerekeket és a fiatalokat a művészet és kultúra területe iránt. A diákokat arra neveli, hogy a művészet és a kultúra minden formájához pozitívan viszonyuljanak.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek</p> <p>A célcsoportnak a következő területeken kell fejlődnie: olvasás, írás, filmkészítés, zene, tánc, rajzolás és vizuális kultúra, színház, a kreativitás kifejezése, tervezés, színház és színdarabok.</p> <p>Emellett bővíteniük kell a művészetről és kultúráról szerzett ismereteiket, különös tekintettel az örökség, irodalom, zene, színház, tánc, film és újságírás területére.</p> <p>A projektnek ugyanakkor fejlesztenie kell általánosságban a művészet és a kultúra megértését, a kreativitás és az egyéniség kifejezésre juttatását, továbbá elő kell mozdítania a kritikai gondolkodást, a problémamegoldást, az innovatív megközelítést és a szociális készségeket</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<p>A projekt sajátossága a művészeti akadémiákkal és diákjaikkal való együttműködésben rejlik. A diákok a tanáraik közreműködésével létrehozott programok keretében részt vesznek a gyermekek és fiatalok számára szervezett workshopokon. A diákok életkorukból adódóan képesek jó kapcsolatot kialakítani a gyerekekkel és fiatalokkal, motiválják és érzékennyé teszik a gyerekeket és fiatalokat a művészet és a kultúra területe iránt, és segítenek nekik pozitív viszonyt kialakítani a művészet és a kultúra minden formájával.</p> <p>A „Kultúrával teli hátizsák” közös, országos és helyi szintű befektetés az oktatás és kultúra területeibe, amelyben minden megye és helyhatóság részt vesz.</p> <p>A programba bevontak NGO-kat, művészeti szervezeteket, közintézményeket, például múzeumokat, hivatásos művészeket, szabadúszó szakembereket, kezdeményezéseket a kreatív ágazatok területéről, valamint tervezőket.</p>
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	<p>A nemzeti tanterv célkitűzéseinek a megvalósítása</p> <p>A tartalmat össze kell hangolni a nemzeti tanterv célkitűzéseivel, a specifikus területeket is beleértve.</p> <p>A magas szintű témakezelés azt jelenti, hogy a művészeti és kulturális program kiemelkedő művészeti minőséget és professzionális nívót kínál a gyermekek és tanulók számára.</p> <p>A program szerzői és megvalósítói különböző művészeti területeken (írás, képzőművészet, színház, zene, tánc, film és egyéb területek,</p>

	valamint művészeti akadémiák hallgatói) dolgozó szakértők/szakemberek.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	A program megvalósításának rendszeressége A programot minden osztályban és minden iskolaévben rendszeresen végre kell hajtani. A Hátizsákot az első szakaszban a városközpontoktól távol eső óvodáknak és iskoláknak szánják, amelyek nehezebben férnek hozzá a kulturális és művészeti programokhoz. A programot ugyan nem integrálják a tantervbe, de emeli annak színvonalát.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	A kultúra és az iskolák együttműködése Az iskoláknak és a kulturális ágazatnak minden szinten szorosan együtt kell működni. Az iskolákat be kell vonni a programokba, és cselekvési tervet kell kapniuk. A szerepkörök megosztása Az iskolák és a kulturális ágazat között. Helyi szintű felelősség és részvétel Iskolák egyéni felelőssége, valamint a programba bevont megyék és helyhatóságok felelőssége, amely megerősíti a felekben az érintettség érzését és lehetővé teszi a „Kultúrával teli hátizsák” helyi változatainak a létrehozását.
Információk	
Források	A személyzet a Kultúra és Művészetfejlesztési Igazgatóság, a „Kultúrával teli hátizsák” program alkalmazottaiból áll. A projektet a Kulturális Minisztérium éves költségvetéséből finanszírozzák.
Szervezet/vezető	Közintézmény – Horvát Köztársaság Kulturális Minisztériuma Különleges megállapodás van érvényben a Tudományos, Oktatási és Sportminisztériummal.
Kezdeményezés	Politikusok/közigazgatás/politikai döntéshozók/kormány
Honlap	www.min-kulture.hr/default.aspx?id=8787 www.min-kulture.hr/default.aspx?id=10094
Ajánlás(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Juttassák el a kultúrát a kis közösségekhez; • tanuljanak a jó példából, amit a projekt a közfinanszírozás terén mutat; • dolgozzanak ki stratégiai kulturális politikát a művészeti és kulturális oktatás számára; • vonják be a projektfejlesztésbe a helyi közösségeket, valamint a kisebb városokat és községeket; • célozzák meg a veszélyeztetett csoportokat; • európai uniós projektekhez kapcsolódva szerezzenek további forrásokat (például szociális alapokból); • biztosítsák a projekt folyamatosságát és terjesszék ki a gyermekekről az 55 év felettiekre is; • idézzenek elő társadalmi hatást (például olyan hivatásos művészek támogatásával, akik az ilyen programok segítségével művészeti oktatói állást találhatnak); • tudatosítsák a formális és informális oktatás fontosságát.

CSEH KÖZTÁRSASÁG

A. „Elyomottak színháza” előadás (különösen a kisebbségi és többségi kultúrák közötti ellentétre összpontosítva)

Általános információk

Menetrend	A projekt koordinátor 2013-ban vezette be a módszert a Cseh Köztársaságban, és mostanra már több csoporttal együtt dolgozott, akikkel előadásokat mutatott be. Az egyes előadások önálló projektek, amelyeknek mindig két, egyenlő időszaka van, különböző kedvezményezettekkel.
Ismertető	Ezt a különleges színházi formátumot, mint a társadalmi változást elősegítő tanulási eszközt a brazil Augusto Boal dolgozta ki. A projektet különösen a roma és nem roma csehek közötti kulturális ellentétre összpontosítva fejlesztették ki. Sokféle olyan témakörre alkalmazható, amelyeket a többségi diskurzus elhanyagolt vagy figyelembe sem vett, ezért más módon kell vele foglalkozni. A folyamat első része az előadás előkészítése. A résztvevők (ebben a konkrét projektben roma és nem roma háttérű fiatalok) történeteket osztanak meg a témával kapcsolatban, és bizonyos kiválasztott történetekből forgatókönyveket dolgoznak ki. A második lépés az előadás létrehozása. Az amatőr színészek egyszerű és rövid történeteket játszanak el a közönségnek, amelyekben különféle konfliktusok drámává fajulnak, és a történet végén a történet hőse áldozattá válik. Ezt követően a moderátor megbeszéli a történetet a közönséggel, hogy bevonja, és a konfliktusok, forrponok, valamint a szereplők lehetséges motivációinak és viselkedésének az elemzésére ösztönözze őket. Ezután a színészek újra eljátszák a történetet. Amikor valaki úgy érzi, hogy be tudna avatkozni egy adott helyzetbe úgy, hogy azt pozitívabbá tegye, akkor megállíthatja az előadást és átveheti a főszereplő helyét. A többi színész reagál az újonnan érkező közreműködésére, majd a csoport reflektál a változásra.
	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • Eszköz (pl. hardver, szoftver, készülék)
Egyedi jellemzők	A projekt sok szempontból rendkívül innovatív és kiváló. Bevezet egy új módszert, amelyet már adaptáltak a cseh helyzetre, a célcsoportok és a kedvezményezettek igen sokfélék lehetnek, emellett a formális és nem formális ágazatokban is könnyen átadható és felhasználható más pedagógusok számára.
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	A folyamatból levont tanulságok hatása egyaránt érinti a kulturális tudatosság és a kifejezőképesség témakörét. Formálja a tanulók művészi készségeit és a kulturális sokszínűséghez való viszonyát (lásd a célkitűzéseket).
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás • Észlelés/elemzés • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) Dráma. • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) Roma kultúra. • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet,

	társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport) Társadalmi befogadás.
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok • Időskorúak/öregék • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.) • Egyéb
Leírás	Elsősorban a résztvevő fiatalok (diákok), másodsorban minden érdekelt fél (közönség). Az eszköz a kulturális és kultúraközi élethosszig tartó tanulás keretében a gyerekektől az idősebbekig bármely korcsoportban és bármilyen társadalmi háttérű embereknél felhasználható.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	A projekt lehetőséget nyújt a résztvevőknek arra, hogy találkozzanak más kultúrákkal, kiderítsék, hogy viszonyulnak az egyéb (kisebbségi) kultúrákhoz, és kritikusan szembenézzenek saját sztereotípiáikkal és előítéleteikkel.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek A művészet (dráma) felhasználása a személyes és csoport értékek kommunikálására, széleskörű és ellentmondásos képek bemutatása napjaink társadalmáról.</p> <p>Hozzáállás A más kultúrákhoz való hozzáállás kiderítése és formálása, „a másikkal” folytatott párbeszéd létrehozása.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	Két különböző szervezet működik együtt az oktatás és a kultúra területéről: a Civil Társadalmi Tanulmányok Tanszék (Bölcsészettudományi Kar, Károly Egyetem, Prága), valamint az ARA MŰVÉSZET színházi csoport.
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Nem.
Információk	
Források	A finanszírozás forrása a projektvezető (Károly Egyetem) költségvetése. A humán forrást két személy alkotja, akik az egész folyamatot elősegítik: egy pedagógiai háttérrel rendelkező oktató, valamint egy színházi háttérrel rendelkező művész.
Szervezet/vezető	Állami egyetem
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy személy/egyéni • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége)
Honlap	A honlap fejlesztés alatt áll. További információk kérésre elérhetők a projekt koordinátortól: Dana Moree, dana.moree@fhs.cuni.cz
Ajánlás(ok)	
	Az európai és nemzeti (vagy akár a regionális és helyi) politika szintjén: <ul style="list-style-type: none"> • hozzanak létre és biztosítsanak pénzügyi és intézményi támogatást kisebb innovatív projektek számára (mikrotámogatások) a területen működő szervezetek (egyetemek, NGO-k stb.) tevékenységének elősegítésére;

	• dolgozzanak függetlenül, „kreatív laborként” új módszerek kidolgozásán és kipróbálásán, és mozdítsák elő az eredmények oktatási rendszerben (különösen a formális oktatásban) történő megvalósítását.

ÉSZTORSZÁG

A. „Huvitav Kool” – „Érdekes iskola”

Általános információk

Menetrend	A program egészen biztosan folytatódik 2020-ig, az Élethosszig Tartó Tanulás Ész Stratégiája 2020. keretében.
Ismertető	<p>Az Oktatási és Kutatási Minisztérium „Huvitav Kool” (Érdekes iskola) elnevezésű kezdeményezésének célja, hogy mérlegelje a társadalom iskolával és oktatással kapcsolatos elvárásait annak érdekében, hogy a tanulás élményét diákok, tanárok, szülők, az oktatást támogató adományozók és az oktatás barátai számára egyaránt érdekessé tegye. Mitől lesz egy iskola érdekes?</p> <p>Az érdekes iskola olyan tanítási szervezet, amely felismeri a különböző motivációs forrásokat, és ezek elegyítésével megteremti a motivációt és a tanulásra való hajlandóságot, valamint az élethosszig való tanuláshoz szükséges készségeket.</p> <p>Egy érdekes iskola jellemzői közé tartozik a nyitottság és egy olyan tanulási folyamat, amely alternatívák és választási lehetőségek széles körét felkínálva kreativitásra és intellektuális erőfeszítésre ösztönöz. A kezdeményezés során számos tanár, vezető, diák, szülő és az oktatást támogató adományozó fejtette ki részletesen, milyennek képzele az érdekes iskolát.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Szakpolitikai intézkedés/szakpolitikai program • Hálózat/partnerség
Egyedi jellemzők	<p>Ez a kezdeményezés a teljes észtországi iskolai hálózatot érinti. Elismeri és támogatja a tanárokat, iskolaigazgatókat és a társadalom azon tagjait, akikben megvan a szándék és a kezdeményezőkézség arra, hogy iskolájukban motiválóbbá és korszerűbbé tegyék a tanítást és a tanulást. A kezdeményezés törekszik arra, hogy az iskolarendszeren kívülről is bevonjon aktív embereket, és igénybe vegye a közreműködésüket. Az érintett felek és a társadalom egésze között létrejött együttműködés révén az iskolák olyan helyé válhatnak, amelyben az emberek megbízhatnak, és ahová szívesen küldenék a gyermekeiket, a gyerekek pedig szívesen járnának. A kezdeményezés célja, hogy 2020-ra a lehető legnagyobb mértékben javuljon az iskolákkal való elégedettség.</p>
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	<p>Mivel ez a jó gyakorlat arra irányul, hogy megváltoztassa az emberek hozzáállását és nézőpontját, és a kreativitást ösztönző tanulási folyamat irányába mozduljon el, igen szorosan kapcsolódik a kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához.</p> <p>Az iskolák többé már nem kizárólagos birtokosai a tudásnak, a tanárok pedig nem tudnak minden kérdést megválaszolni. Ugyanakkor azoknak az embereknek, akik sok évvel ezelőtt végeztek, fogalmuk sincsen az oktatásban végbemenő változásokról. Ez a kezdeményezés segítséget kínál az iskolai tanároknak, mivel korszerű ismereteket juttat be kívülről az osztálytermekbe, és lehetőséget nyújt az érdekeltek számára, hogy megismerkedjenek az iskolairányítás modern módszereivel. Az együttműködés megköveteli a kreativitást, vállalkozóképességet, toleranciát, új ötleteket, tapasztalatokat és érzelmeket, valamint többféle médium alkalmazását. Mindkét oldal részéről megkövetel továbbá egy új együttműködési kultúrát. Ez a fajta együttműködés támogatja a diákok egyéni nézőpontjának fejlesztését.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Észlelés/elemzés • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)

<p>A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) • Média (pl. film, televízió, újság, online) • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport)
<p>Célcsoport(ok)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.) • Egyéb
<p>Leírás</p>	<p>A célcsoport lényegében a társadalom nagy része: gyerekek és fiatalok (diákok), tanárok, iskolaigazgatók és természetesen a szülők. Mindenkinek érdeke, hogy a gyerekek boldogok legyenek, tudjanak tanulni és felfedezni, és élvezettel tanuljanak az iskolában.</p>
<p>Célkitűzés(ek)</p>	
<p>Általános küldetés/célkitűzés(ek)</p>	<p>Az Oktatási és Kutatási Minisztérium kezdeményezésének a célja az volt, hogy 2020-ra a lehető legnagyobb mértékben javuljon az iskolákkal való elégedettség.</p> <p>A kezdeményezés az állam és a nagyközönség egyértelmű üzenetét küldi arról, hogy az iskolába járás és a tanulás lehet érdekes és motiváló, és ilyennek is kell lennie, hogy fontos a gyerekek természetes kíváncsiságának fejlesztése, továbbá, hogy az iskolának kreatívnak kell lennie.</p>
<p>Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?</p>	<p>Készségek</p> <p>A tanároknak és iskolaigazgatóknak kreatívabban és bátrabban kell szembenézniük az új kihívásokkal.</p> <p>Tudás</p> <p>A tanulók egy új és kreatívabb módszer, többek között új tanulási módszerek és váratlan tantárgy kombinációk stb. segítségével tanulnak új dolgokat.</p> <p>Hozzáállás</p> <p>Ez a gyakorlat megváltoztatja a dogmatikus sztereotípiákat és értékeket, továbbá toleranciára és elfogadásra ösztönöz.</p>
<p>Kulcsszereplők</p>	
<p>Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?</p>	<p>Szervezetek széles köre: különböző minisztériumok, helyhatóságok, iskolák, kulturális szervezetek, örökségi szervezetek, kreatív ágazatok, NGO-k, üzletemberek stb.</p>
<p>Formális oktatás/iskolák</p>	
<p>Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?</p>	<p>Az „Érdekes iskola” kezdeményezés kapcsolódik a formális oktatási rendszerhez, célja annak felélénkítése és érdekesebbé, kreatívabbá tétele. Lefedi az oktatás főbb elemeit: a tanárképzést, a külső értékelést, a tantervet és a befogadást/kommunikációt, és arra törekszik, hogy ezek egymással együttműködjenek, egymástól függhenek és kölcsönösen hassanak egymásra. A tanárképzés tartalma nagyobb teret biztosít a kreativitás fejlesztésének. A külső értékelésen keresztül nagyobb figyelmet fordítanak a diákok kompetenciáira, ezen belül a kulturális</p>

	tudatosságra és kifejezőkészségre, valamint az iskolai kultúrára. A tanterv fejlesztése azt jelenti, hogy korszerű ötleteket használnak a tanulási folyamatokban. A különböző jó pedagógiai gyakorlatokat kommunikációs csatornákon (közösségi hálózatok, blogok, média stb.) keresztül osztják meg.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Az észtt iskolai tanterv rengeteg lehetőséget kínál a kreativitás és a kulturális tudatosság fejlesztésére. Ebben a kezdeményezésben az jelenti a kihívást, hogy a kínáló lehetőségekből a legtöbbet hozzák ki az órákon, a lehető legtöbb osztályteremben. Ha a kreativitást és a kulturális tudatosságot meg kell valósítani, akkor módszertani anyagokban kell leírni a tanárok számára, fontos továbbá, hogy az igényeket a lehető legvilágosabban kommunikálják.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	Az iskolák érintettek ebben a kezdeményezésben. Minden cél és tevékenység a formális tanterven alapul. A kezdeményezés fenntarthatóságát a 2015-2020 időszakra szóló kormányprogram garantálja.
Információk	
Források	A forrásokat és a személyzetet elsősorban az állami költségvetésből finanszírozzák az Oktatási és Kutatási Minisztériumon keresztül. Néhány kisebb hozzájárulás érkezik más minisztériumoktól.
Szervezet/vezető	Ezt a jó gyakorlatot közösen irányítja az állami és a magánszektor.
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége) • Politikusok/közigazgatás/politikai döntéshozók/kormány
Honlap	http://huvitavkool.blogspot.com/p/blog-page_6.html Nézze meg a 3 perces videót
Ajánlás(ok)	
	<p>Valamennyi érdekelt együttműködése fontos ahhoz, hogy az iskolai kreativitással való elégedettség növekedjen.</p> <p>A kreatív és korszerű ötletek megvalósításához lehetőséget kell adni a tanárok, iskolaigazgatók és a társadalom tagjai számára, hogy átvegyék a kezdeményezést, és jó szándékukat tettekre váltsák.</p> <p>Fontos, hogy a politika szintjén a minisztériumok felelősséget vállaljanak a gyakorlati munka során meghatározott főbb kihívások megoldásáért.</p>

B. Elamusaasta – A tapasztalat éve

Általános információk

Menetrend	2012 májusától 2015-ig (3 év)
Ismertető	<p>Az Elamusaasta (Year of Experience) egy civil kezdeményezés, amely 2012 tavaszán indult el; célja, hogy növelje a művészet és a kultúra befolyását az oktatási rendszerben azáltal, hogy a kreatív érdeklődésű vagy művészeti háttérrel rendelkező embereket elküldi az észtt iskolákba, hogy meséljenek a tapasztalataikról. A vendégek – ismert észtt kreatív emberek – látogatásaik során mesélnek azokról az eseményekről és tapasztalatokról, amelyek alapvetően befolyásolták vagy radikálisan megváltoztatták az életüket, és formálták, hatottak a személyiségükre, legyen az valamilyen művészi élmény vagy bármi más.</p> <p>Ezek a tapasztalatok általában izgalmas történetek, a jelentőségük azonban abban rejlik, hogy minden egyes élmény egyszerre egyedi és általános érvényű.</p> <p>Rengeteg történet szól a kétségekről, kudarcról, hibákról és nehézségekről, ami napjaink sikerorientált társadalmában terápiás</p>

	<p>hatással lehet azokra a fiatalokra, akik a helyes utat keresik. A személyes történetek megerősítik, hogy az emberek a hibák és kétségek mentén eljuthatnak a helyes döntésekhez, és megtalálhatják a gyümölcsöző megoldásokat.</p> <p>Az Elamusaasta további célkitűzése, hogy bemutassa a különböző kreatív területek közötti szinergiát, ezért mindig két előadó van, és minden páros különböző kreatív területek képviselőiből áll. A két személy közötti szinergiának és dinamikának köszönhetően a történetek és tapasztalatok megosztása mind az előadók, mind a hallgatóság számára sokkal érdekesebbé válik, mivel az elmesélt történetek gyakran hatnak egymásra és alakítják egymást.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • Hálózat/partnerség
Egyedi jellemzők	A projekt célja, hogy a találkozók hatására a fiatalok elkezdjenek kreatívan gondolkodni. A tapasztalatok megosztása lehetőséget ad a tanítás nélküli tanulásra.
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciához”?	<p>Mivel az Elamusaasta célkitűzése az, hogy bemutassa a különböző kreatív területek közötti szinergiát, azt is megvilágítja a fiatalok számára, hogy a különböző alternatívák, választási lehetőségek és döntések mind hasznosak is lehetnek; az a fontos, hogy nyitottak legyünk és hajlandók legyünk tanulni.</p> <p>Mivel a találkozók visszatérő témája a kreativitás jelentősége és értelme az ember életében, a projekt arra ösztönzi az előadókat, hogy saját szakterületük határait átlépve gondolkodjanak. Egy, a színház világából érkező előadó például nemcsak a színházzal kapcsolatos tapasztalatairól beszél, hanem különböző kreatív művekről vagy eseményekről is.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Érzékelés/elemzés • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) • Média (pl. film, televízió, újság, online) • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport)
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok
Leírás	Eddig a középiskolás diákok alkották a célcsoportot, ha azonban a projekt több támogatást és finanszírozási forrást kap, akkor a fiatalabb tanulókra is kiterjesztik.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	Az Elamusaasta célja az, hogy növelje a művészet és a kultúra befolyását az oktatási rendszerben, és bemutassa a különböző kreatív területek közötti szinergiát.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Tudás</p> <p>Megérteni, hogy minden tapasztalattól tanulhatunk valamit, és hogy a kreativitás nemcsak a művészetben, hanem a mindennapi életben is hasznos eszköz.</p>

Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	A jó gyakorlatért felelős emberek az irodalom, kulturális menedzsment, színház és film területéről érkeztek (kulturális szervezetek és kreatív ágazatok)
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Nem része a tantervnek, de mivel iskolás gyerekeket céloz meg, elengedhetetlen a formális iskolai rendszerrel való szoros együttműködés. A párbeszédre tanítási napokon kerül sor valamelyik óra keretében, a tanárok és az iskolaigazgató teljes körű együttműködésével.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Nem érinti a formális iskolai tantervet, mivel a beszélgetésekre alkalmasszerűen kerül sor, az ország különböző iskoláiban.
Információk	
Források	A projektet kezdetben közvetlenül finanszírozta az Észtt Parlament, jelenleg pedig a Belügyminisztériumon keresztül történik a finanszírozása.
Szervezet/vezető	A jó gyakorlatot magánszemélyek és egy NGO irányítják.
Kezdeményezés	Különböző személyek (egyének nem formális csoportja)
Honlap	www.elamusaasta.ee https://www.facebook.com/Elamusaasta
Ajánlás(ok)	
	A kreatív érdeklődésű vagy művészeti háttérrel rendelkező emberek, akik hajlandók saját életükből vett történeteket és tapasztalatokat megosztani a fiatalokkal, változást érhetnek el. Ezek az izgalmas történetek megmutatják és hangsúlyozzák, hogy minden egyes tapasztalat egyszerre egyedi és általános érvényű. A fiatalok megtanulják, hogy a kreativitás ott van körülöttünk mindenhol, és csak rajtuk áll, hogy mit kezdenek vele és hogyan fejlesztik önmagukat és a társadalmat, amelyben élnek.

FINNORSZÁG

A. Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata

Általános információk

Menetrend	<p>Folyamatos</p> <p>A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózatát 2003-ban alapították az első finnországi gyermekkultúrával foglalkozó szakpolitikai program keretében. A program eredményeképpen megkezdődött a gyerekeknek és fiataloknak szánt regionális művészeti központok fejlesztése.</p> <p>Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2014-ben nyújtotta be javaslatát a 2014-2018-as időszak (2.) gyermekkultúrára vonatkozó szakpolitikai programjára. A programjavaslat célkitűzése szerint támogatni kell azt a minden gyereket megillető jogot, hogy hozzáférjen a művészethez és a kultúrához, ehhez pedig a kormányprogramban lefektetett módon meg kell erősíteni a gyermekkultúra helyzetét és működési feltételeit.</p> <p>A szakpolitikai program olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja a gyerekek és fiatalok művészetben és kultúrában egyenlő eséllyel történő részvételének támogatása és előmozdítása, a gyermekkultúra helyzetének megszilárdítása, valamint a gyerekek és fiatalok jólétének növelése. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2014-ben közzétette a javaslat végrehajtására vonatkozó irányelveket, és elindította az első projekteket.</p> <p>Gyermekkultúrára vonatkozó szakpolitikai programjavaslat, az Oktatási és Kulturális Minisztérium jelentése, Finnország 2014.10 http://minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/lastenkulttuuri.html?lang=en</p>
Ismertető	<p>A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata lehetőséget nyújt a gyerekek és fiatalok számára arra, hogy változatos művészeti és kulturális oktatási módszerek, megközelítések és tanulási környezetek segítségével kifejezzék az ötleteiket. A Finnország minden részén megtalálható gyermek kulturális központok kulturális tevékenységeket dolgoznak ki a gyerekek és fiatalok számára. A helyi, több szakmára kiterjedő formális és nem formális oktatási hálózatépítés lehetőséget nyújt új működési módszerek létrehozására. A művészet és a kultúra az együttműködéseknek köszönhetően a gyerekek és fiatalok jólétét szolgáló eljárások és szolgáltatások természetes részévé vált. A hálózat jelenleg 20 gyermekeknek szánt kulturális központból áll, és évente 360.000 gyermek és fiatal vesz részt a Hálózat tevékenységében.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakpolitikai intézkedés/szakpolitikai program • Infrastruktúra (pl. épület, környezet, virtuális platform) • Hálózat/partnerség
Egyedi jellemzők	<p>A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata a partnerségek létrehozásának, az ötletcserének és a tagközpontok szakmai támogatásának fontos fóruma. A központok közötti, több szakmára kiterjedő együttműködés (állami közigazgatás, helyhatóságok, harmadik szektor) lehetőséget kínál arra, hogy pozitívabb hatást gyakoroljanak a gyerekek és a fiatalok mindennapi életére és tanulására.</p>
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	<p>A Hálózat lehetőséget nyújt a gyerekeknek és fiataloknak arra, hogy változatos művészeti és kulturális oktatási módszerek segítségével kifejezzék ötleteiket. Bővíti és változatosabbá teszi a gyerekeknek helyi és regionális szinten biztosított átfogó művészeti és kulturális oktatást.</p> <p>A gyerekeknek szánt kulturális központok a különféle oktatási módszerekkel jelentősen hozzájárulnak az iskolákhoz/óvodákhoz; a leggyakrabban alkalmazott módszerek a művészek iskolákban/óvodákban tett látogatásai, kulturális oktatási tervek, workshopok és művészeti projektek. A művészet és a kultúra az</p>

	együttműködésnek köszönhetően szervesebb részévé válhat a gyermekek és fiatalok jólétének biztosítását szolgáló eljárásoknak és szolgáltatásoknak.
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás A gyerekek és a fiatalok ösztönzése a művészetben és kultúrában keresztül történő önkifejezésre. • Észlelés/elemzés A gyermekkultúra helyzetének országos megfigyelése. • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) • Média (pl. film, televízió, újság, online) • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport) <p>A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata lefedi az összes művészeti formát, továbbá a szubkultúrákat és az interdiszciplinaritást is.</p>
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.) • Egyéb: művészek
Leírás	A program hatóköre a gyerekekre és a 18 éven aluli fiatalokra korlátozódik. Bizonyos tevékenységek ugyanakkor más célcsoportokat érintenek, különösen a szülőket és a tágabb családot. A művészeti fesztiválokra és eseményekre például általában a családok, a gyerekek és a fiatalok is ellátogatnak. A gyerekek kulturális központjai különböző más jellegű tevékenységeket is szerveznek a családok számára: kulturális tanfolyamokat, tematikus napokat és hétvégéket, valamint gyermek-egészségügyi klinikákon keresztül szervezett tanfolyamokat és tevékenységeket.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	<p>A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • javítja a művészet és a kultúra hozzáférhetőségét és elérhetőségét a gyerekek és fiatalok számára; • növeli a gyerekek és fiatalok kulturális kompetenciáját; • támogatja az iskolákat, például kulturális intézménylátogatásokat és művészeti workshopokat szervez tanítási napokon, pedagógiai anyagokat és szakmai továbbképzést biztosít; • támogatja a helyhatóságokat és egyéb oktatást biztosító szervezeteket módszeres kulturális oktatási tervek elkészítésében, együttműködésben az iskolákkal és kulturális intézményekkel.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális kompetencia (gyerekek, fiatalok) • Lehetőséget teremt arra, hogy változatos művészeti oktatási módszerek alkalmazásával kifejezzék az ötleteiket (gyerekek, fiatalok) • Kultúra-barát hozzáállás, kreativitás és interdiszciplináris szemléletmód kialakítása (gyerekek, fiatalok)

	<ul style="list-style-type: none"> • Nyílt fórum biztosítása, ahol partnerségek jöhetnek létre, ötleteket lehet cserélni és szakmai támogatást kaphatnak a tagközpontok (gyerekek kulturális központjai) • Más központok módszereinek megismerése és együttműködési projektek létrehozása (gyerekek kulturális központjai)
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi és regionális közigazgatás: helyhatóságok, művészeti és kulturális ágazat, oktatási ágazat. • Iskolák: alapoktatás (kötelező oktatás), iskolai előkészítő oktatás, felső középfokú oktatás, kötelező tanterven kívüli művészeti és kulturális oktatás (alapszintű művészeti oktatás). • Művészeti és kulturális intézmények: színházak, hangversenytermek, múzeumok stb. • Helyi és regionális művészeti és kulturális szereplők: művészek, civil szervezetek, kreatív ágazatok stb. • Helyi szereplők a kulturális örökség területéről
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	<ul style="list-style-type: none"> • A gyerekek kulturális központjai számos helyhatóságban kapcsolódnak az oktatási tervhez úgy, hogy a kulturális oktatási terv az oktatási terv melléklete. • A gyerekek kulturális központjai számos tevékenységet biztosítanak a kulturális oktatási tervekhez, például workshopokat és a helyi kulturális intézményekben tett látogatásokat. • A gyerekek kulturális központjaira fordított kiadások mintegy 40 %-át az Oktatási és Kulturális Minisztérium biztosítja.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	A gyerekek kulturális központjai által nyújtott és támogatott kulturális oktatás a teljes tantervre összpontosít, nem csak a művészeti tantárgyakra.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	A kulturális oktatási terv az oktatást biztosító szervezet által jóváhagyott helyi tanterv melléklete.
Információk	
Források	Állami források és irányítás: költségvetési finanszírozás regionális/helyi szinten, állami támogatások, szubvenciók
Szervezet/vezető	A gyerekek kulturális központjainak többségét helyhatósági kulturális vagy oktatási közigazgatás kezeli. Egyes központokat civil szervezetek, például egyesületek kezelnek.
Kezdeményezés	Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet)
Honlap	Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata www.lastenkulttuuri.fi (angol nyelven) A mellékletben megtalálható a 2015. évi Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata (Finnország térképén) és egy minta központ: a Sagalund Történelmi Múzeum Kemiöben
Ajánlás(ok)	
	<p>A hálózatépítés rengeteg előnnyel jár a finn gyermek kultúra szereplői számára. Ma már számos helyben kifejlesztett módszert alkalmaznak országszerte a hálózat tagjai között létrejött szoros kapcsolatnak köszönhetően. A legjobb gyakorlatokat folyamatosan megosztják a hálózaton belül.</p> <p>A finn regionális gyermek kulturális központok közös stratégiát követnek, amely hangsúlyozza minden gyerek jogát a hozzáféréshez, a részvételhez, a tevékenységhez és a művészeti tapasztalatszerzéshez.</p>

	<p>Az európai uniós tagállamokban ösztönözni kell a gyermekkultúra regionális szereplőit (kulturális központok, művészek, művészeti pedagógusok stb.) arra, hogy hozzanak létre hálózatokat, amelyeken keresztül nemzeti szinten továbbfejleszhető és összehangolható a kulturális oktatás. Javasolni kell továbbá az uniós tagállamoknak, hogy indítsanak el olyan kezdeményezéseket és fórumokat, amelyek lehetővé teszik, hogy az oktatási és kulturális ágazatok egymással együttműködve megtalálják az iskolai kulturális oktatás megfelelő és hatékony modelljeit és módszereit.</p>
--	--

B. Kulturális Oktatási Terv

(mint az oktatást biztosító szervezet által jóváhagyott helyi tanterv melléklete)

Általános információk

Menetrend	2003. óta folyamatos
Ismertető	<p>A Kulturális Oktatási Terv biztosítja, hogy egy adott régióban minden gyerek és fiatal kapcsolatba kerülhessen a helyi kulturális örökségével, a kulturális intézményekkel (színházak, koncertterem, múzeumok, stb.) és a különböző művészeti formákkal, és lehetősége nyíljon létrehozni a saját kultúráját és művészetét. A Terv egy önkormányzati szintű megállapodás az oktatási és kulturális ágazatok között. Finnországban eddig a helyhatóságok körülbelül 10 %-a vezetett be módszeres Kulturális Oktatási Tervet. A Kulturális Oktatási Terveknek a helyi tantervek opcionális mellékleteként történő integrálása, elkészítése és végrehajtása az oktatást biztosító szervezet határozata alapján történik. A Tervek hatókörét, felépítését és a művészeti formákat, a pedagógia megközelítéseket, módszereket, gyakorlatokat és a bevont partnereket az iskolák és a helyi közigazgatási szektor (oktatás, kultúra, stb.) határozza meg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakpolitikai intézkedés/ szakpolitikai program • Projekt • Eszköz (pl. hardver, szoftver, készülék)
Egyedi jellemzők	<p>A Kulturális Oktatási Terv bizonyítottan hatékony módon garantálja, hogy minden gyerek és fiatal egyformán hozzáférjen a művészetekhez és a kultúrához. A Kulturális Oktatási Tervek jelentős politikai hatást fejtenek ki, mivel azzal a céllal készülnek, hogy inkluzív módon megerősítsék egy teljes korcsoport kulturális kompetenciáját. A finn iskolarendszer alapja, hogy mindenki számára térítésmentes, egyenlő hozzáférést és minőségi oktatást kell biztosítani. A rendszer részét képező Kulturális Oktatási Terv minden gyerek és fiatal számára biztosítja a művészet és a kultúra előnyeit.</p>
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	<p>Finnország olyan ország, ahol kiterjedt vidéki területek vannak, a városok pedig egymástól nagy távolságra fekszenek. A Kulturális Oktatási Tervek különböző modelljei (nagyvárosok és kisebb helyhatóságok számára) biztosítják, hogy minden helyhatóság megtalálja a számára megfelelő modellt.</p> <p>A kulcskompetencia fejlesztésének céljait belefoglalták és integrálták a formális oktatásba. Az iskolai kulturális oktatás a helyi erősségekre, különleges jellemzőkre és az együttműködő részvételre épül.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás A gyerekek és fiatalok ösztönzése, hogy a művészetben és kultúrában keresztül fejezzék ki önmagukat. • Észlelés/elemzés Múzeumokon, színházakon stb. keresztül kapcsolatba kerülni a

	<p>művészettel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés) A gondolkodás ösztönzése. A Kulturális Oktatási Terv iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogyan teremthetünk teret a gyerekek saját művészetéhez: kiállítás, előadások, stb.
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) A közösségben jelen lévő valamennyi művészeti formának meg kell jelennie a Kulturális Oktatási Tervben is, mivel a helyi kulturális örökség és kulturális intézmények alakítják a Terv kereteit. • Média (pl. film, televízió, újság, online) • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. hip hop kultúra, roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúrák) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport)
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok Ennek a jó gyakorlatnak a célcsoportja. • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.) Olyan célcsoportok, akik potenciális partnerek lehetnek ennek a jó gyakorlatnak a megvalósításában. • Egyéb (oktatást biztosító szervezetek, a helyi önkormányzat oktatási közigazgatása, iskolák) Olyan célcsoportok, akik ezt a jó gyakorlatot alkalmazzák, és meghatározzák az oktatásba való beillesztését, kialakítását és végrehajtását.
Leírás	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi és regionális közigazgatás: helyhatóságok, önkormányzati oktatási közigazgatás, művészeti és kulturális közigazgatás. • Iskolák: iskolai előkészítő oktatás, alapoktatás (kötelező oktatás), felső középfokú oktatás, kötelező tanterven kívüli művészeti és kulturális oktatás (alapszintű művészeti oktatás). • Helyi művészeti és kulturális intézmények: színházak, hangversenytermek, múzeumok stb. • Helyi és regionális művészeti és kulturális szereplők: művészek, szereplők a kulturális örökség területéről, civil szervezetek, kreatív ágazatok stb.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	A Kulturális Oktatási Terv azzal a céllal jött létre, hogy a gyerekek és fiatalok számára elérhetőbbé és hozzáférhetőbbé tegye a művészeteket és a kultúrát az iskolában. A Kulturális Oktatási Tervek növelik és javítják az érintettek lehetőségeit arra, hogy megismerkedjenek a helyi kulturális örökséggel, az intézményekkel és művészeti formákkal. A helyhatóságok a nemzeti útmutatás és együttműködés révén támogatást kapnak a Tervek elkészítéséhez.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális kompetencia • Művészeti kifejezőképesség • A helyi és a nemzeti kultúra és kulturális örökség ismerete • Kulturális tudatosság

Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	Kulturális intézmények, gyerekek kulturális központjai, művészek, iskolák, az iskolai kulturális oktatásért felelős tanárok, oktatást biztosítók.
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	A Kulturális Oktatási Terv kapcsolódik a finnországi formális oktatási rendszerhez.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	A Kulturális Oktatási Terv az oktatást biztosító szervezet által jóváhagyott helyi tanterv mellélete. Ennek megfelelően a kötelező iskolai tanulmányok keretében hajtják végre. A Kulturális Oktatási Terv a helyi tanterv egészére összpontosít, nem csak a művészeti oktatásra.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	A Kulturális Oktatási Terv írásbeli/formális tanterven alapul.
Információk	
Források	Állami források és irányítás: költségvetési finanszírozás regionális/helyi szinten, állami támogatások, szubvenciók. Kulturális intézmények és egyéb kulturális szereplők regionális/helyi szinten.
Szervezet/vezető	A helyi és regionális szintű fejlesztést az oktatást biztosítók és az egyes iskolák irányítják. Az országos hálózat szintjén a fejlesztést a Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata irányítja. A Gyermek Kulturális Központok Finn Hálózata koordinátorának elérhetősége: saara.vesikansa@tampere.fi A fejlesztést a nemzeti alaptanterv szintjén a Finn Országos Oktatási Testület irányítja. Országos szakpolitikai szinten a fejlesztést az Oktatási és Kulturális Minisztérium irányítja (szakpolitika meghatározása). A 2015-2016-os fejlesztési projekt, a „Kulturális ugrás” („Culture Leap”) támogatója az Oktatási és Kulturális Minisztérium. A „Kulturális ugrás” útmutató anyagokat készít, és országszerte továbbképzéseket nyújt az oktatási és kulturális ágazatok számára. A projekt célja, hogy valamennyi helyhatóságot ellássa a szükséges eszközökkel egy Kulturális Oktatási Terv elkészítéséhez az iskolák számára, valamint a kulturális kompetencia növeléséhez a gyerekek és fiatalok körében.
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző személyek (személyek nem formális csoportja) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége)
Honlap	www.lastenkulttuuri.fi (angol nyelven)
Ajánlás(ok)	
	A Kulturális Oktatási Terv bizonyítja, hogy a legjobb gyakorlatok nem mindig költségesek vagy nehezen alkalmazhatók. A legfontosabb kiindulópont egy olyan jövőkép, amelyben az oktatási és kulturális ágazatok egyetértenek. Az iskolák és a gyerekek igényeit kielégítő, teljesen működőképes terv kidolgozásához szükség van a különböző ágazatok közötti alapvető regionális együttműködésre. A kulturális oktatás fontos szerepet játszik a finn iskolákban, függetlenül attól, hogy a helyi tanterv kiegészül-e egy opcionális Kulturális Oktatási Tervvel vagy sem. Az átfogó kulturális oktatás azonban egész korcsoportokhoz eljut, ezáltal javul az esélyegyenlőség a kulturális tevékenységek elsajátítására és az azokban való részvételre, a kulturális intézmények pedig új közönséget szereznek. Finnországban a Kulturális

	<p>Oktatási Tervek hosszú távú fejlesztésének köszönhetően a kulturális intézmények és szereplők mostanra jobban felkészültek arra, hogy figyelembe vegyék az iskolák igényeit. Az iskolák ugyanennek a módszeres folyamatnak a keretében megtanulják, hogyan fordíthatják saját hasznukra a régió különböző kulturális szereplői által felkínált összes lehetőséget. A Kulturális Oktatási Tervek arra ösztönzik a tanárokat, hogy gyakrabban látogassák tanulóikkal a helyi kulturális intézményeket és látnivalókat. A módszeres kulturális oktatás a regionális művészek, kulturális intézmények és egyéb kulturális szereplők gazdasági körülményeire is pozitív hatást gyakorolhat. Meg kell próbálni országos kulturális oktatási gyakorlatokat kifejleszteni az EU tagállamaiban, és azokról beszámolni. Segítséget kell nyújtani a tagállamok számára az oktatási és kulturális ágazatok és azok szereplői közötti átfogó együttműködés kialakításához. Ezen keresztül továbbfejleszthető az iskolákban a módszeres kulturális oktatás. Az Európai Bizottságnak e tekintetben különleges erőfeszítést kell tennie a nemzeti és európai kulturális és oktatási hatóságok és szakértők között a jó gyakorlatok megosztása valamint a kulturális oktatásban alkalmazható új és innovatív megoldások felfedezéséről folyó párbeszéd előmozdítása érdekében. A kulturális oktatás hosszú távú nemzeti fejlesztéséről megszerzett finn tapasztalat és tudás a többi európai uniós tagállam számára is rendelkezésre áll.</p>
--	---

FRANCIAORSZÁG

A. Helyi egyezmény a roueni iskolákban folyó művészeti és kulturális oktatásról

Általános információk

Menetrend	<p>2015-2017</p> <p>Az állam és a helyi hatóság között létrejött partnerségi megállapodást 3 éves időtartamra írták alá. A megállapodás többször is meghosszabbítható, amennyiben az értékelés eredményei jók.</p> <p>A helyi program három szinten tartalmaz projekteket, amelyeknek az időtartama osztályonként 12 órától az egy iskolára jutó évi több mint 100 óráig terjed.</p>
Ismertető	<p>Rouen egy Párizstól észak-nyugatra fekvő, 110 000 lakosú város.</p> <p>A művészeti és kulturális oktatásról szóló helyi egyezmény egy országos program, amelyet egy várossal vagy egy helyi hatóságokból álló társulással közösen dolgoznak ki azzal a céllal, hogy a fiatalokat megismertessék műalkotásokkal, és bevezessék őket a művészeti gyakorlatba és a kognitív megközelítésbe.</p> <p>Jelenleg Franciaországban 300 művészeti és kulturális oktatásra vonatkozó helyi egyezmény létezik. Az intézkedést minden helyszínen helyi elemzés előzi meg, és egyedi formában valósul meg.</p> <p>Rouenben a célcsoportot a 3-10 éves korú iskolai tanulók alkotják.</p> <p>A programnak köszönhetően Rouenben minden évben a 3-10 éves korú iskolai tanulók csaknem egyharmada kerül kapcsolatba műalkotásokkal, és nyer bepillantást a művészeti gyakorlatba és a kognitív megközelítésbe. Ez annyit jelent, hogy a 3 éves egyezmény végére Rouen összes tanulója végigmegy egy művészeti és kulturális „ösvényen”.</p> <p>A programban a város és környéke valamennyi kulturális szereplője részt vesz. A gyerekek különböző kulturális területeket fedeznek fel a történelmi műemlékektől kezdve a művészi alkotásig.</p> <p>A gyerekek iskolaidőben és iskola után kulturális projekteket dolgoznak ki. A projektekből részt vesznek a tanárok és az iskolán kívüli tevékenységeket vezető oktatók.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Szakpolitikai intézkedések/ szakpolitikai program A művészeti és kulturális oktatásra vonatkozó helyi egyezmény egy országos program, amelyet egy várossal vagy egy helyi hatóságokból álló társulással közösen dolgoznak ki. • Projekt Minden helyszínen az összes partner közösen kidolgoz egy projektet, vagyis egy „ösvényt”, figyelembe véve a gyerekek és fiatalok életkorát. • Hálózat/partnerség A különböző (országos és helyi) hatóságok közötti partnerség célja egy egységes politika kidolgozása. Működik emellett egy helyi szereplőkből álló hálózat, tagjai között tanárokkal, nevelőkkel, művészekkel és helyi kulturális szakemberekkel.
Egyedi jellemzők	<p>A program jó példája az országos és helyi hatóságok közötti együttműködésnek, amelynek célja helyi művészeti és kulturális oktatáspolitikai kidolgozása.</p> <p>A Kulturális és Oktatási Minisztériumok és az önkormányzati hatóságok közösen dolgoznak azon, hogy minden tanuló számára kínáljanak művészeti és kulturális programot iskolás éve elején és a kötelező tanterven kívüli tevékenységek során.</p> <p>Háromféle „ösvény” közül lehet választani:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • egy 1-2 napos felfedező modul az örökség vagy a művészet területén; • egy kulturális intézménnyel vagy szervezettel közösen kidolgozott 15 órás projekt; • művésztelep egy iskolában egy teljes éven át. <p>A fenti három „ösvény” a tanárok számára is kínál továbbképzési lehetőséget, akik egyedül indulnak el egy kisebb projekttel, majd ambiciózusabb projektek kidolgozásával folytatják, amelyeken más tanárokkal, az iskolán kívüli tevékenységeken dolgozó nevelőkkel, és kulturális vagy művészeti partnerekkel dolgoznak együtt.</p>
Kulcskompetenciák	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciához”?	<p>A gyerekek kulturális tudatosságukat a műalkotásokkal létrejövő közvetlen kapcsolat révén fejlesztik. Kulturális kifejezőkészségüket azáltal fejlesztik, hogy a művészetet művészekkel gyakorolják. Minden egyes projekt egyben ismeretszerzés is.</p> <p>Franciaországban ez a művészeti oktatás három pillére. Ezek alkotják egy művészeti és kulturális projekt három részét.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás A művészet gyakorlása során. • Észlelés/elemzés A műalkotásokat. • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés) Például művészettörténeti ismeretek.
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) A fentiek mindegyike. • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció, építészet, divat) Építészet. • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szöveg, faragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) Történeti műemlékek.
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Az elsődleges célcsoport a gyerekek/fiatalok. • Bevonják a szülőket/családtagokat is, de csak mint másodlagos célcsoportot.
Leírás	<p>A célcsoportot a 3-10 éves roueni iskolai tanulók alkotják. Mindenekelőtt a hátrányos helyzetű városi övezetek fiataljait célozzák meg.</p> <p>Az tanév végén szerveznek egy kisebb eseményt, ahol bemutatják a gyerekek alkotásait. Meghívják a családokat is, hogy ismerjék meg, mit csináltak a gyerekek a program keretén belül.</p>
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	<p>Az általános célkitűzés azt megerősíteni, hogy Rouenben a gyerekek művészeti és kulturális oktatása elsőbbséget élvez.</p> <p>Az általános küldetés az, hogy minden tanuló számára felkínáljanak egy művészeti és kulturális „ösvényt” iskolás éveik elején és a kötelező tanterven kívüli tevékenységek során.</p>
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek Legyen képes a gyermek egy kisebb művészeti alkotást elkészíteni, és művészi véleményt formálni.</p> <p>Tudás Szaknyelv, művészettörténet és kapcsolódás az iskolai tanulmányokhoz.</p> <p>Hozzáállás Legyen képes figyelni és egy kollektív folyamat keretében kifejezni magát.</p>

Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<p>Az intézményi szereplők, önkormányzati hatóságok és az állami szolgálatok (Oktatási és Kulturális Minisztériumok) közösen tervezik meg a helyi programot.</p> <p>A helyszínen dolgozók, a tanárok, az iskolán kívüli tevékenységeket irányító nevelők és kulturális szakemberek (kulturális testületek képviselői és független művészek) megtervezik saját tevékenységeiket a programon belül.</p>
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	<p>Ez a jó gyakorlat kapcsolódik a formális oktatási rendszerhez. A programot kidolgozó intézményi partnerek egyike az Oktatási Minisztérium.</p> <p>A Minisztérium helyi szolgálatai segítenek a tanároknak megtervezni saját projektjeiket. Ők hagyják jóvá a tanárok által kidolgozott tevékenységeket, majd értékelik őket.</p> <p>A művésztelep projektekben az egész iskola részt vesz.</p> <p>A tanárok a kulturális partnerekkel együtt döntenek az osztályuk számára kijelölt tevékenységekről.</p>
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	<p>Ez a jó gyakorlat többféle módon is érinti az iskolai tantervet.</p> <p>Először is a tanároknak valamennyi művészeti és kulturális projektet iskolaidőben kell lefolytatniuk. A projekteket különböző tantárgyakon belül (irodalom, nyelvek, történelem stb.) összekapcsolják az iskolai tantervvel.</p> <p>Másodsor a művészeti és kulturális projektek érintik a művészettörténetet, ami része az iskolai tantervnek.</p> <p>Végezetül az Oktatási Minisztérium elkészített egy különleges tantervet, amely szorosabban összekapcsolja a művészeti és kulturális oktatást az iskolai tanulmányokkal.</p>
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	Az iskolákat bevonják, a program pedig a 2015-ben összeállított, a művészeti és kulturális „ösvényről” szóló formális tanterven alapszik.
Információk	
Minőségirányítási folyamat	<p>Minden szinten működik minőségirányítási folyamat a megfelelő információszerezési eszközökkel. A tanárokat megkérlik, hogy töltsenek ki egy kérdőívet, majd találkoztatót szerveznek nekik kulturális szakemberekkel, ahol értékelik az eredményeket. Az értékelés a különböző hatóságok között folyó párbeszéd egyik pontja.</p> <p>Különböző mutatókat vesznek figyelembe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minden gyereknek legyen lehetősége korai iskolaévei alatt legalább egyszer részt venni a programban; • a szegény városi környezetben élő gyerekek élvezzenek elsőbbséget; • minden olyan tevékenység minősége, amit egy kulturális partnerrel, a három pillérrel összhangban kell kifejleszteni; • a tanárok képessége a különféle tevékenységek végrehajtására. A gyerekekre gyakorolt hatás tekintetében csak tapasztalati elemzést végeznek.
Források	Állami forrásokat használnak fel. A költségeket a város és az állami szolgálatok (Kulturális és Oktatási Minisztériumok) fedezik. A személyzet a partnerek választott képviselőiből és alkalmazottaiból áll.
Szervezet/vezető	A program állami irányítással működik az önkormányzati hatóságok és a Minisztériumok között folyó párbeszédén keresztül, egy politikai és egy technikai munkacsoport keretében.

Kezdeményezés	Politikusok/közigazgatás/politikai döntéshozók/kormányzat Ez a helyi program az országos közigazgatás és a helyi politikusok közös kezdeményezésének az eredménye.
Honlap	www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/education-artistique-et-culturelle
Ajánlás(ok)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. A művészeti és kulturális oktatásra vonatkozó helyi politikának egységesnek kell lennie, és a megtervezésében minden érintett hatóságnak részt kell vennie. 2. A több éves programoknak lehetővé kell tenniük, hogy minden gyerek részt vegyen művészeti és kulturális projektekben, és tudatosan fejlessze saját művészeti és kulturális oktatását. 3. A programoknak elsőbbséget kell biztosítaniuk azon fiatalok számára, akik társadalmi, gazdasági vagy földrajzi okokból kevésbé jutnak hozzá a kultúrához. 4. A művészeti és kulturális oktatási „ösvényeket” összehangoltan, az iskolai és a kötelező tanterven kívüli tevékenységeket egyaránt figyelembe véve kell kidolgozni. 5. A művészeti és kulturális oktatási projekteknek tartalmazniuk kell egy továbbképzési elemet, amely a tanárok és az iskolán kívüli tevékenységeket irányító nevelők többségére kiterjed. Ennek a képzésnek közvetlenül kapcsolódnia kell a projekthez, és hozzá kell járulnia egy tanárokból és nevelőkből álló hálózat létrehozásához. 6. A művészeti és kulturális oktatási projekteket egy tanárokból, nevelőkből valamint művészekből és/vagy kulturális szakemberekből álló partnerségnek kell kidolgoznia. 7. A projekteknek fejleszteniük kell a művészeti és kulturális oktatás három pillérét: műalkotásokkal való kapcsolat, bevezetés a művészet gyakorlatába és ismeretszerzés.

LETTORSZÁG

A. Druviena általános iskola: a kulturális hagyományok és a modern kihívások összekapcsolása

Általános információk

Menetrend ismertető	2010. óta, folyamatosan
	<p>Ez a példa azt szemlélteti, milyen szerepet játszik a kultúra a fenntartható közösségfejlesztés megteremtésében a formális, informális és nem formális oktatás létező mechanizmusainak alkalmazása révén. Lettországból egy kis vidéki iskola kidolgozott egy modellt arra, hogyan lehet a hagyományos kultúra és kézművesség segítségével egy átadási és megőrzési folyamat keretében összehozni a nemzedékeket és a helyi érdekelteket. Az iskola ennek következtében a közösség átalakításának közvetítő közegeként működik, előmozdítva ez által a kulturális tudatosságot és a formális tanulás minőségét, javítva továbbá a diákok, családjaik és az egész helyi közösség gazdasági helyzetét.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktúra (pl. építés, környezet, virtuális platform) • Eszköz (pl. hardver, szoftver, készülék) • Hálózat/partnerség
Egyedi jellemzők	<p>A három fő alkotórész – hagyományos kultúra, oktatás és közösségfejlesztés – különleges eredményre vezet, kiemelve, milyen szerepet tölthet be a kultúra a társadalmi szegregáció és marginalizálódás csökkentésében. A tevékenység kiemeli, hogyan képes a kulturális tudatosság új szinergiákat létrehozni a valahová tartozás érzésének és a közösségnek, a gazdasági fejlődésnek, valamint a kulturális örökség megőrzésének és átadásának az elősegítésére. Ez a példa egy Lettországból kifejlesztett modell mintájára készült, amelyben az iskolákat többfunkciós közösségi központokká alakították át. Az iskola a helyi kapacitást kihasználva, célzott tevékenységekkel összehangolja a sokszínű kulturális, oktatási és a részvétel fokozására irányuló tevékenységeket a helyi közösségben.</p>
Kulcskompetencia	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	<p>A példa azt szemlélteti, hogy a kulturális tudatosság és kifejezőképesség képes előmozdítani a valahová tartozás érzését, a kulturális örökség megbecsülését, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokon belül az önbecsülést, a vállalkozó szellemet, a társadalmi tőkét és általában a társadalmi kohéziót.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás<ul style="list-style-type: none"> - Workshopok hagyományos hangszerek (kokle) készítésére; - animációs filmkészítés diákokkal; - többféle lehetőséget nyújtani a diákoknak arra, hogy az iskola területén a kötelező tanterven kívüli tevékenységeket végezzenek, például ének, tánc, hangszeres zenetanulás, vizuális művészetek, dráma, informatikán alapuló kreatív projektek stb. • Észlelés/elemzés<p>Az iskola egyre inkább kulturális és közösségi központként tekint saját magára, és proaktív tevékenységeket vállal annak érdekében, hogy növelje a lehetőségeit és a vonzerejét, valamint a diákok és a közösség tagjai körében a közösséghez tartozás érzését.</p> • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)<ul style="list-style-type: none"> - Az egyének és közösség figyelmének felhívása a kulturális örökségre

	<p>és a hagyományos kézművesség továbbadásának lehetséges módozataira, továbbá a legfontosabb közösségi értékek támogatása modern körülmények és életstílus mellett.</p> <ul style="list-style-type: none"> - partnerségek és szövetségek kialakítása a pedagógusok, diákok és családjaik, vállalkozók és a helyi közösség egyéb tagjai, valamint más, országos szintű partnerek között a kultúra, a kulturális örökség és a kreatív ágazatok előmozdítása érdekében.
<p>A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (pl. vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) Számos lehetőséget biztosítottak korlátozott forrásokkal rendelkező, távoli vidéki területen élő diákok és felnőttek számára arra, hogy a művészetekkel (vizuális művészetek, zene, tánc, irodalom, dráma) foglalkozzanak, és aktívan gyakorolják őket. • Média (pl. film, televízió, újság, online) Általános iskolás diákok kifejlesztik és tökéletesítik az animációs filmkészítéshez szükséges készségeket, részt vesznek a teljes gyártási folyamatban az ötlet megszületésétől a végtermékig. • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szövés, fadaragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) <ul style="list-style-type: none"> - Minden generáció számára rendelkezésre állnak workshopok technológiai berendezésekkel és szakképzett tanárokkal (a fiatal diákoktól az idősebb korosztályig), ahol nyári táborokban és az egész iskolaév során megtanulhatnak egy hagyományos kézműves mesterséget, a kókale, egy fából készült lett hangszer elkészítését. - Hagyományos szövést, ékszerkészítést és egyéb alkalmazott művészeti tárgyak elkészítését oktató workshopok is elérhetők diákok és felnőttek számára egyaránt. - Népművészetet és másfajta nem kézzel fogható kulturális kifejezőkészségeket is tanítanak és gyakorolnak minden korcsoportban. • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport) <ul style="list-style-type: none"> - Az iskola a kulturális kifejezőkészség különböző formáit, a helyi közösségben rejlő képességeket és célzott tevékenységeket alkalmazva koordinátorként működik, és összehangolja a különböző oktatási és a részvétel fokozására irányuló tevékenységeket a helyi közösségben, ezáltal csökkenti a társadalmi szegregációt és a marginalizálódást. - Formális és informális oktatási formákat és módszereket, valamint különböző tartalmi területekről származó ismereteket és készségeket elegyítenek és alkalmaznak, tükrözve a helyi környezetet és kielégítve a helyi igényeket.
<p>Célcsoport(ok)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok Beleértve az iskola-előkészítő gyerekeket és a fiatalokat, a tanítási időn kívül. • Szülők/családok A szülők és egyéb családtagok a diákokkal és tanárokkal együtt részt vesznek az iskola által szervezett tevékenységekben. • Időskorúak/öregék Az idősebb polgárok átadják szakismeretüket és tudásukat, és egyéb tevékenységekben is részt vesznek. • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.)

	A helyi NGO-k és vállalkozók, valamint az iskola egykori diákjai részt vesznek a tevékenységek megtervezésében és megvalósításában, partnerekké és érdekeltekké válnak.
Leírás	A tevékenységek tervezése és megvalósítása során holisztikus megközelítést alkalmaznak. Ez nemzedékek közötti szinergiákat és társadalmi kohéziót hoz létre, mivel a tevékenységek egy távoli, vidéki környezetben folynak, amely a kockázatnak kitett társadalmi csoportok nagy száma miatt veszélyeztetett közösségnek minősül.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	Hozzáférhetővé tenni a színvonalas oktatást az oktatási intézmény transzformációs tevékenységei révén, kiemelt figyelmet fordítva a művészethez és kultúrához való hozzáférés javítására a vidéki közösségben, és bevonva a közösség valamennyi tagját.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek Hagyományos és kortárs művészetekben és kézművességben való jártasság, vállalkozói készségek, kommunikációs és együttműködési készségek, informatikai ismeretek.</p> <p>Tudás A történelem és a kulturális örökség ismerete helyi és országos szinten, technológiák és azok alkalmazása előállításra és a munka eredményének terjesztésére (például késztermékek és workshop szervezési know-how stb.).</p> <p>Hozzáállás Aktív részvétel, valahová tartozás érzése, társadalmi szolidaritás, proaktivitás és vállalkozó szellem.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	A gyakorlatot egy nem kormányzati szervezet, a Soros Alapítvány – Lettország (SFL) által megvalósított kezdeményezés keretében fejlesztették ki, válaszképpen a gazdasági válságra és a vidéki iskolák tömeges bezárásának veszélyére. A kezdeményezést kormányzati szervek, az UNESCO Lett Nemzeti Bizottsága és helyi önkormányzatok támogatták. A Druviena általános iskola egyike a helyi szintű, célzott és fenntartható beavatkozás legsikeresebb példáinak. Az iskola gazdasági vezetése központi szerepet játszott a helyi források mobilizálásában és konszolidálásában, valamint a különböző érdekelt felek (a helyi önkormányzat és intézményei, NGO-k, vállalkozók stb.) közötti szinergiák kialakításában.
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Igen. Az iskola a jó gyakorlat eredményeképpen képes volt folytatni a munkáját a közösség formális oktatási intézményeként, így módon a gyerekek lakóhelyének a közelében biztosította az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A tanárokat bevonták a módszeres szakmai fejlesztési tevékenységekbe, ami lehetővé tette számukra az interdiszciplináris megközelítést, az interaktív tanulási módszerek alkalmazását, a különféle csoportokkal folytatott munkát, valamint a helyi közösség forrásként történő felhasználását. Az iskola 2011-ben Innovációs díjat kapott az Oktatási és Tudományos Minisztériumtól a minőségi oktatás hozzáférhetővé tételét szolgáló innovatív megoldásokért.

Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Több témakör is kapcsolódik az iskolai tantervhez. <ul style="list-style-type: none"> • A diákok informatikai ismeretei javulnak, és a tanulás minden területén felhasználhatók. • A diákok által készített animációs filmek kapcsolódnak a tanterv tartalmához. • Javul a művészet, zene és a kézműves tantárgyak oktatásának és tanulásának a színvonala. • A kötelező tanterven kívüli tevékenységek és a közösségi események lehetővé teszik a diákok számára, hogy a formális oktatási folyamat során megszerzett transzverzális készségeiket alkalmazzák és gyakorolják, és fordítva.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	A példa megvalósítója elsődlegesen az iskola; a formális tantervhez fűződő kapcsolata fentebb olvasható.
Információk	
Források	Kezdetben a kreatív workshopokhoz szükséges eszközök, a workshopokat vezető személyzet fizetése és az egyéb tevékenységek finanszírozása miatt felmerülő többletköltségeket az SFL biztosította. Az iskola fokozatosan vonzani kezdte a pénzeszközöket (támogatásokat), mind az NGO-kkal és a vállalkozókkal kialakított együttműködések keretében, mind a saját tevékenységeinek köszönhetően (nyári workshopok, táborok stb.). Ma már a helyi önkormányzat finanszíroz bizonyos olyan tevékenységeket, amelyekben a kreatív tanuló központ személyzetének egy tagja is részt vesz.
Szervezet/vezető	A jó gyakorlatot az iskola, mint közintézmény vezeti, együttműködésben a helyi önkormányzattal, az NGO-kkal és a vállalkozókkal.
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége) <p>A Druviena általános iskola tagja a „A változás lehetősége az iskolákban: az iskolák továbbfejlesztése többfunkciós közösségi központokká” nevű országos kezdeményezésnek, és egy iskolai hálózatnak.</p>
Honlap	http://parmainuskolas.lv/category/vidzeme/druviena/ www.druviena.lv http://parmainuskolas.lv/en/category/vidzeme/druviena/
Ajánlás(ok)	
	<p>Az iskolák kiváló forrásként szolgálhatnak, továbbá a kulturális és művészeti tevékenységek hozzáférhetővé tétele segítheti őket abban, hogy a közösség fejlesztésének és átalakításának központjaivá váljanak. Ráadásul ezzel a megközelítéssel a társadalmi kohézió is előmozdítható. A fokozott kulturális tudatosság elősegíti az oktatás holisztikus megközelítésének megértését, és jelentős mértékben hozzájárul a közösségfejlesztéshez (pl. a különböző nemzedékek közötti együttműködés, interdiszciplináris és ágazatokon átívelő megközelítés alkalmazásával).</p> <p>Ez a formális és nem formális oktatás közötti kapcsolatok kialakítását is előmozdítja, továbbá támogatja az innovációt, ami pénzügyi stabilitást teremt a közösség tagjai számára.</p>

A. Kiszolgáltatót gyerekek „játszva tanulnak” az „A KIHÍVÁS” című könyvtári projektben

Általános információk

Menetrend	2011-től folyamatosan
Ismertető	A társadalmi oktatási játékot, „A kihívást” az 5-7. osztályos gyerekeknek találták ki. Öt tantárgyat foglal magában, ezek: a matematika, litván nyelv és irodalom, történelem, természettudományok és angol nyelv. Míg a gyerekek a játékot játsszák a könyvtárakban, a tanárok egy távoli rendszeren keresztül értékelik őket, és a pontok, amit a tanulók a játék során elnyernek, hozzáadódnak az iskolai eredményeikhez. A továbblépéshez a gyerekeknek a játék kulcspontjainál különleges segítséget kell kapniuk a tanáraiktól. 1.900 feladat van, amelyek gyakran változnak, hogy fenntartsák a gyerekek érdeklődését és kíváncsiságát. Valamennyi feladat frissíthető és módosítható egy speciális játék-tartalomkezelő rendszeren keresztül, hogy a játék tartalmát a változó igényekhez lehessen igazítani. A gyerekek a játékot 157 nyilvános és iskolai könyvtárban játszhatják Litvániában.
	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • Eszköz (pl. hardver, szoftver, készülék)
Egyedi jellemzők	Ez egy jó példa arra, hogy az állami kulturális intézmények kezdeményezései és a tanulási folyamat innovatív megközelítése – ha az oktatási ágazattal együttműködve alkalmazzák – milyen hatással lehet a tanulási folyamatokra azáltal, hogy érdekesebbé és vonzóbbá teszik őket azok számára, akik elveszítették a motivációjukat arra, hogy iskolába járjanak és tanuljanak.
Kulcskompetencia	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciához”?	<p>Megtanulni tanulni – a gyerekek rájönnek, milyen érdekes dolog megtanulni valami újat, és hogy ennek többféle módja is van.</p> <p>Digitális kompetencia – a gyerekek javíthatják az informatikai ismereteiket.</p> <p>Anyanyelven folytatott kommunikáció – ez a projekt arra is lehetőséget nyújt a gyerekeknek, hogy barátokra találjanak, és a játék során megszerzett tudás javítja az anyanyelvi kommunikációs készségeiket.</p> <p>Idegen nyelven folytatott kommunikáció – a gyerekek a játékok során megtanulnak egy idegen nyelvet (angol).</p> <p>Matematikai kompetencia és alapvető tudományos és technológiai kompetenciák – a gyerekek a játékok során matematikát és természettudományokat tanulnak.</p> <p>Kulturális tudatosság és kifejezőkészség – a kezdeményezés megmutatja, hogy a kulturális intézmények hogyan tudják támogatni az oktatási ágazatot. A kulturális intézményekbe járó gyerekek mellett, hogy különböző hasznos dolgokat tanulhatnak, a kulturális intézmény által nyújtott tevékenységek és szolgáltatások előnyeit is élvezhetik; ebben az esetben hasznukra válik az olvasás, a nem formális és baráti kommunikáció, valamint a kreatív gondolkodásmód.</p>
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Észlelés/elemzés

A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Örökség/történelem/hagyomány (pl. szövés, fafaragás, ékszerkészítés, vallási hagyományok, mesemondás) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. környezet, társadalmi közhangulat, társadalmi befogadás, egészség, aktív életmód, sport) • Gyerekek/fiatalok
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok
Leírás	Azok az iskolás gyerekek, akik tanulás helyett szívesebben mennek el a könyvtárakba, hogy ott számítógépes játékokat játszzanak, és akiket esetleg kizártak az iskolából a rossz tanulmányi eredményeik és amiatt, mert nem jártak be az órákra.
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	Egy oktató számítógépes rendszer (játék) létrehozása, amely segít a gyerekeknek visszatérni az iskolai rendszerbe.
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek Megtanulni tanulni.</p> <p>Tudás Matematika, litván nyelv és irodalom, történelem, természettudományok, angol nyelv.</p> <p>Hozzáállás Felismerni, hogy a tanulási folyamat lehet szórakoztató és sok szempontból hasznos, az iskolába járás pedig nagyon érdekes, és hasznos a személyiségfejlődés szempontjából.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	Az Utena A. és az M. Miskiniai Nyilvános Könyvtár könyvtárosai
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Igen, ez a jó gyakorlat kapcsolódik a formális oktatási rendszerhez, mivel a játék a könyvtárosok és a tanárok együttműködésével készül és valósul meg.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Az oktatási rendszer (játék) 1.900 feladatból áll, amelyek különböző, az 5-7. osztályos tanulók által tanult iskolai tantárgyakat fednek le: matematika, litván nyelv és irodalom, történelem, természettudományok és angol nyelv. Mivel a játékot a tanárokkal közösen dolgozták ki, valamennyi feladatot az említett évfolyamok tantervével összhangban választják ki.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	Az iskolák közvetlenül érintettek ebben a példában. A projekt koordinátor, az Utena A. és az M. Miskiniai Nyilvános Könyvtár valamint 57 iskola gazdasági vezetése között létrejött megállapodásoknak megfelelően minden iskolából kijelölnek egy tanárt, aki a játékosok koordinálásáért felel, míg a többi tantárgy tanárai a tanulók eredményeit értékelik és felmérik a játék hatását.
Információk	
Források	Támogatás az Elektronikus Információs Könyvtárak számára – Közkönyvtár Innovációs Programtól (EIFL-PLIP) –30 000 USD. Támogatás a Litván Oktatásfejlesztési Központtól (állami oktatási intézmény, amely oktatási segítséget nyújt diákok, tanárok és iskolák számára) – 60 000 EUR. A projekt és az összes szükséges forrás megtervezése és megvalósítása (irányítása) – Utena A. és M. Miskiniai Nyilvános Könyvtár, Litvánia.

	<p>Az oktatási programhoz (játékhöz) a technológiát a JSC 'Prewrite' hozta létre.</p> <p>http://www.prewrite.lt/lt/</p>
Szervezet/vezető	<p>Utena A. és M. Miskiniai Nyilvános Könyvtár, együttműködő partner a JSC 'Prewrite'</p>
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége)
Honlap	<p>www.zaidimas-issukis.lt/Home/MvRNeuebqb5WmU66PqrQ (felhasználónév és jelszó szakemberek számára: svecias/svecias)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=xeAKwWSk5CM (csak litván nyelven)</p>
Ajánlás(ok)	
	<p>Az állami szférában (kultúra és oktatás) megvalósuló együttműködés mindkét oldal számára előnyös lehet, és erősebb hatással lehet a kulturális és társadalmi fejlődésre.</p>

SZLOVÁKIA

B. Supertrieda (Szuperosztály)

Általános információk

Menetrend	2005-ben alapítva. A legutóbbi Szuperosztály 2014 szeptemberétől 2015 júniusáig tartott.
Ismertető	<p>A Szuperosztály egy verseny, amelyben iskolai osztályok mutatnak be egy zenés darabot vagy videó klipet egy adott témáról. A projekt megvalósítása és szervezése egy civil szervezet, a SuperTrieda irányítása mellett történik. A résztvevők általános és középiskolákból valamint speciális oktatási igényű iskolákból érkeznek. A projektet a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma felügyeli.</p> <p>Az alapötlet az, hogy gyerekek ezreinek – akik nem vesznek részt művészeti iskolákban művészeti szakoktatásban – lehetőséget kell adni arra, hogy iskolatársaikkal együttműködve aktív részesei legyenek egy művészeti/kulturális produkciónak, ezáltal előmozdítva a szociális és állampolgári készségeket és hozzáállásokat. A projekt további célja a zenei és művészeti oktatás színvonalának emelése a normál iskolákban, ami az elmúlt évtizedekben jelentősen visszaesett (köszönhetően a képzés nélküli tanárok magas számának, annak, hogy az iskolák vezetőit nem érdekelték ezek a tantárgyak, az órák pedig nem voltak elég vonzóak a gyerekek számára). A projekt tehát a formális és a nem formális oktatás keveréke.</p> <p>A projekt hivatalos partnerei között szerepel az Európai Bizottság Képviselője a Szlovák Köztársaságban, valamint az UNICEF Szlovák Bizottsága.</p> <p>A projekt célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • javítani az interperszonális kapcsolatokat és a társadalmi kohéziót az osztályokon belül és a gyerekek között, megszüntetni a megfélemlítést és arra motiválni a gyerekeket, hogy legyenek aktívak és működjenek együtt a tanáraikkal és egymással; • a lehető legtöbb gyereknek lehetőséget nyújtani arra, hogy felfedezzék saját művészi készségeiket, tehetségüket és képességeiket; • támogatni és fejleszteni a gyerekek kreativitását, képességeit és előadói képességeit; • emelni a gyerekek kultúrára való fogékonyságát, megtanítani őket érezni, gondolkodni, alkotni és elégedettnek lenni az életükkel; • növelni az iskolai művészeti tanulmányok hitelességét, és érdekesebbé tenni az olyan tantárgyakat, mint a zene, a művészetek, a szlovák és az angol nyelv.
	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • Hálózat/partnerség • Egyéb - verseny
Egyedi jellemzők	<p>A projekt különlegessége a következő alapelvekben rejlik.</p> <p>A résztvevők teljes osztályok; az osztály minden gyerekének részt kell vennie és aktív szerepet kell vállalnia, bármi legyen is az. A versenyben kizárólag teljes osztályok vehetnek részt.</p> <p>Ebből következik, hogy a projekt során radikálisan csökken a hiányzások aránya, és javul az osztályok belső kohéziója.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A projekt nemcsak a „rendes” iskolákban fut, hanem a speciális oktatási igényű iskolákban és az átnevelő központokban is (fiatalkorú elkövetők intézményei). • A produkciókat maguk a gyerekek hozzák létre, a forgatókönyv megírásától kezdve a zeneszerzésen, dalíráson és a díszletek elkészítésén

	<p>keresztül a filmek/videók leforgatásáig és a darab előadásáig. A tanár csak iránymutatást nyújt, csak a fiatalabb osztályok (8-10 évesek) esetében nyújt segítséget a forgatókönyv megírásában, a rendezésben és a produkció létrehozásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A projekt szeptember végén kezdődik azzal, hogy a szervező bizottság bejelenti a témákat (amelyek valamilyen akut társadalmi problémára reflektálnak). A projekt május végén zárul az országos döntővel egy szlovák színházban. • A gyerekeket a produkciók elkészítése és megvalósítása különböző művészeti területek (zene, vizuális művészetek, dráma, film, irodalom) készségeinek és ismereteinek hasznosítására motiválja. A produkciókban a tantervben szereplő több tantárgy összegződik, többek között a szlovák nyelv, az angol nyelv, az erkölcs és a hittan. • A tanulókat arra ösztönzik, hogy ne csak a kulturális kompetenciákat fejlesszék, hanem a szociális és állampolgári kompetenciákat is; a produkciók létrehozása során megtanulják, hogyan kell egymással együttműködni, hogyan lehet egy tevékenységhez új módszereket kifejleszteni, hogyan lehet az eltérő véleményeket elfogadni, és hogyan kell bevonni azokat a gyerekeket, akik „mások”. A tevékenység tehát segít megelőzni a társadalmi kirekesztést és a megfélemlítést. • A tevékenység tökéletesen egyesíti a színvonalas művészeti/kulturális oktatáshoz való egyéni jog, valamint a gyerekek egyedi személyiségének és kreativitásának a tiszteletben tartásához való jog alapelvét a közösségben és a közösségért végzett munka alapelvvel. • Minden versenyző (minden osztály) kap díjat az előadása valamilyen különleges jellemzőjéért, ami fokozza a motivációt. • A gyerekek számára a tevékenység alapvetően egy játék. Azért működnek együtt, hogy létrehozzanak egy közös műalkotást. • A módszer nemcsak azt könnyíti meg a tanárok számára, hogy növeljék a művészeti tantárgyak hitelességét az iskolában, hanem azt is, hogy a gyerekeknek megtanítsák az anyanyelvüket vagy idegen nyelveket (főként az angolt és a németet). • A tanároknak évente kétszer speciális szemináriumokat szerveznek, hogy segítsenek fejleszteni a vezetési képességeiket a projekten belül, valamint, hogy továbbképzést biztosítsanak számukra a tantárgyukból: művészetek, zene, dráma, stb. <p>A projektet már külföldön is sikerrel megvalósították: Magyarországon, Romániában, Szerbiában és Ukrajnában (főként a szlovák nyelvű közösségekben), továbbá a Cseh Köztársaságban, Franciaországban, Lengyelországban és Svájcban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ez az egyetlen közép-európai művészeti-oktatási projekt, amely bekerült az „Európai Oktatási Hálózat Jó Gyakorlat Modellje” európai válogatásába. • A projekt elnyerte a „Springboards: Let’s Innovate For Children” 2012 díjat, és része az európai Ashoka hálózatnak. • Összeköti a formális és informális oktatást.
<p>Kulcskompetencia</p> <p>Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőkészség kulcskompetenciához”?</p>	<p>Szuperosztály:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elegyíti a KC#8 fogalom meghatározásában szereplő valamennyi dimenziót és szempontot, mivel az OMC munkacsoportban dolgozták ki őket; • fejleszti a gyerekek önkifejezését a művészet különböző területein, és ennélfogva a kreatív készségeiket is; • javítja a tanulók kultúrára való fogékonyságát, megtanítja őket gondolkodni, alkotni és megérteni a világot, és hogy hogyan élhetnek elégedett és boldog életet; • általános kompetenciákat közvetít, kiemeli, milyen fontos szerepet játszik a kultúra mind az egyéni, mind a kollektív személyiség

	<p>fejlesztésében, és segít a gyerekeknek nyitott hozzáállást és tiszteletet kialakítani a kulturális sokszínűséggel szemben;</p> <ul style="list-style-type: none"> • fejleszti a gyerekek személyes képességeit; • egyéb kulcskompetenciákat is aktivál, ezek a: KC#5, KC#6 és KC#7.
Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás • Észlelés/elemzés • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés)
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek (vizuális művészetek és képzőművészet, zene, tánc, irodalom, dráma stb.) • Alkalmazott művészetek/dizájn (pl. dekoráció) • Média (pl. film) • Örökség/történelem/hagyomány (pl. vallási hagyományok, mesemondás) • Szubkultúra/különböző kultúrák (pl. roma kultúra, városi kultúra, bevándorló kultúra) • Interdiszciplinaritás: a művészetek és a kultúra hozzájárulása egyéb, nem művészeti és nem kulturális jellegű témakörökhöz (pl. társadalmi befogadás, aktív életmód)
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szülők/családok • Egyéb
Leírás	<ul style="list-style-type: none"> • Iskolai tanulók (6-19 éves korosztály) • Speciális oktatási igényű gyerekek • Különleges oktatási létesítményben lévő gyerekek (pl. rehabilitációs központok) • Magyar etnikumú és roma gyerekek • Külföldön élő szlovák kisebbség – szlovák közösségekben lévő iskolák • Szülők
Céltűzés(ek)	
Általános küldetés/céltűzés(ek)	<p>„Ez egy hatékony eszköz az iskolai megfélemlítés elleni küzdelemben. Toleranciára tanítja a gyerekeket, fejleszti a kreativitásukat és arra ösztönzi őket, hogy járjanak többet iskolába (különösen azokon a területeken, ahol ez az arány nagyon rossz). Lehetővé teszi továbbá a gyerekek számára, hogy megtapasztalják az alkotás erejét és gyakorolják a művészeteket és a zenét.” (www.supertrieda.com)</p> <p>A projektet a megvalósítási szakaszban a versenyzők, szakértők és szakértői háttérrel nem rendelkező emberek értékelik. A projekt eredményei megjelennek a zenei oktatásért felelős hatóságok és zenekutatók számos kutatási tanulmányában, valamint egyetemi hallgatók diplomamunkáiban.</p>
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek</p> <p>Kreativitás, problémamegoldás, kitartás, összpontosítás, együttműködés, az építő jellegű kritika elfogadása, felelősségvállalás, termelékenység, innováció, rugalmasság és alkalmazkodási képesség, vezetői képességek (kockázatvállalás, megtanulni önmagunk lenni, a mítoszok és szimbolizmus felhasználásának képessége), kommunikáció, szociális és kulturális készségek stb.</p> <p>Tudás</p> <p>A verseny témája által befolyásolt általános és speciális ismeretek; a téma évente változik, és tükrözi Szlovákia, Európa és a világ aktuális társadalmi problémáit.</p>

	<p>Hozzáállás</p> <p>Személyes identitás, tolerancia, felelősségvállalás, rugalmasság, elfogadás, érzékenység, munkaorientált mentalitás, nyitottság a sokszínűséggel és a mássággal szemben (a demokratikus, humanista értékek keretein belül), stb.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<p>A projektet a Supertrieda nevű civil társaság irányítása mellett valósították és szervezték meg (informális oktatás).</p> <p>Szervező testület:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma • Az Európai Bizottság Képviselete a Szlovák Köztársaságban • Az UNICEF Szlovák Bizottsága • Pozsony városa • A városok/helyhatóságok és falvak polgármesterei • Színházak művészeti igazgatói <p>Szakértői közreműködés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prešov Egyetem, Prešov • A Comenius Egyetem Pedagógia Kara, Pozsony • Előadóművészeti Akadémia, Pozsony • Matej Bel Egyetem, Besztercebánya <p>Színházak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teatro Wüstenrot • Régi Színház, Nyitra • Kassai Bábszínház • Szlovák Kamaraszínház, Martin • Pozsonyi Bábszínház • Alexander Duchnovič Színház, Prešov • Istropolis, Pozsony • SMH, Besztercebánya
Formális oktatás/iskolák	
Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?	Igen, az általános vagy középiskolák bármelyik osztálya, továbbá a nem művészeti iskolák bármilyen diákcsoportja részt vehet. A projektet a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma felügyeli.
Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?	Szlovákiában a Szuperosztály része a hivatalos művészeti és zenei nemzeti tantervnek.
Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?	Nem.
Információk	
Források	<p>A Supertriedának nincsenek alkalmazottai. A projekt olyan emberek önkéntes munkáján alapul, akik hisznek abban, hogy érdemes csinálni. A csapat 10 lelkes szakértőből és menedzserből áll, akik megszervezik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az oktatást az általános és középiskolák valamint a főiskolai diákok számára, és workshopokat a gyerekeknek; 2. az egész éven át tartó versenyt; 3. A Szuperosztályt a külföldön élő szlovákoknak; 4. A Szuperosztályt a fogyatékkal élő gyerekek iskoláinak;

	<p>5. A Szuperosztályt a kisebbségi népcsoportoknak; 6. a szakmai nyári táborokat; 7. szakmai konferenciákat a Szuperosztályról.</p> <p>Az önkéntesek csapata kiegészül még mintegy 1.000 tanárral. A teljes projekt költsége évente körülbelül 50.000 EUR. A kiadások között szerepel a kilenc színház bérleti díja, az év során az oktatási tevékenységekhez szükséges helyek bérleti díja, szállás, díjak, bizonyítványok a több ezer résztvevő gyerek számára, utazási költségek és alapvető szolgáltatások. A projektet támogatásokból és szponzori adományokból finanszírozzák.</p>
Szervezet/vezető	Egy civil/magán társulás, a SuperTrieda, amely szervezési és logisztikai segítséget kap az országos és regionális oktatási hatóságoktól, tanárképző főiskoláktól, regionális önkormányzatoktól és színházaktól (a verseny valamennyi regionális fordulója és az országos forduló is színházban zajlik).
Kezdeményezés	<ul style="list-style-type: none"> • Különböző személyek (egyének nem formális csoportja) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége)
Honlap	www.supertrieda.com www.supertrieda.sk
Ajánlás(ok)	
	<p>A művészeti (specializált) és kulturális (transzverzális) oktatásnak helyet kellene kapnia a formális tantervben, mivel léteznek bizonyos tartalmak, készségek és hozzáállások, amelyeknek mindenki számára hozzáférhetőnek kellene lenniük. A KC#8 nem formális és informális dimenziói legalább ilyen fontosak.</p> <p>Határozottan javasoljuk, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a formális és nem formális/informális tevékenységek egészítsék ki és erősítsék egymást; • a nem formális/informális tevékenységeket a gyerekek/tanárok vagy a helyi közösség és annak különböző szegmensei/célcsoportjai aktív közreműködésével és részvételével tervezzék/szervezzék meg; • a tevékenységek a 8. kulcskompetenciából (KC#8) eredő dimenziók, szempontok, formák és készségek közül a lehető legtöbb elemet ötvözzenek; • a KC#6 (szociális és állampolgári kompetencia) és a KC#8 között fennálló szoros kölcsönhatást és kölcsönös függőséget ne csak a művészeti/kulturális tevékenységek (belső) tartalmában és hatásában vegyék tekintetbe, hanem olyan módon is, hogy elismerik, hogy a helyi kulturális életben/kulturális irányításban való aktív részvétel a helyi civil társadalom megerősítésének az egyik eszköze.

SZLOVÉNIA

B. A Szlovén Művész Mozi Szövetség Nemzeti Filmoktatási Programja

Általános információk

Menetrend	2014. május – 2015. december
Ismertető	<p>A Szlovén Művész Mozi Szövetség Nemzeti Filmoktatási Programjának (Nacionalni filmsko-vzgojni program v Art kino mreži Slovenije) elsődleges célja, hogy egész Szlovéniában népszerűsítse a minőségi filmoktatást az oktatási intézményekben és a helyhatóságokban. A projektben több mint 180 óvodából és iskolából körülbelül 16.000 gyerek és fiatal vesz részt.</p> <p>A projekt főtevékenységei a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iskolai vetítések művész mozikban, amit beszélgetés követ (a filmes program a különböző korcsoportok számára megfelelő, minőségi filmválasztékon alapul); • animációs film workshopok óvodákban és iskolákban a filmvetítések előtt vagy után; • különböző, gyerekeknek szóló brosúrák kiadása (My Cinema, Animated Film stb.); • oktatási anyagok fejlesztése nevelők számára. A projekt magában foglal egy oktatási programot a fiatal filmoktatók számára (mentorálás, film és animációs film workshopok, az iskolai vetítéseket követő beszélgetések megfigyelése stb.). <p>A projektet egy nemzeti filmoktatási modell kísérleti fejlesztésének szánták, és a későbbiekben kiértékelésre kerül.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt • Hálózat/partnerség
Egyedi jellemzők	<p>Ez a projekt azért került kiválasztásra, mert egyik célja a Kinodvor mozi fiatal közönségeknek szóló, (Europa Cinemas díjjal elismert) Kinobalon programja – www.kinodvor.org/en/kinobalon/ – során szerzett pozitív tapasztalatok és a munkamódszerek megosztása a hálózat más tagjaival, és ezáltal színvonalas filmes élményt kínálni minden gyerek számára egész Szlovéniában az iskolai előkészítőtől a felső középfokú oktatásig, különös hangsúlyt fektetve azokra a területekre, ahol a filmoktatás kevésbé fejlett, vagy teljesen hiányzik.</p> <p>A projekt jó felépítésű, magában foglalja egy jó gyakorlat minden elemét az előkészítéstől az értékelésig, a kiegészítő képzéstől az aktív részvételig.</p> <p>Kiválasztásának másik oka, hogy a projekt egyik célja egy nemzeti filmoktatási program modelljének a létrehozása. A modell jelentősen hozzájárul a filmoktatás, mint tantárgy területéhez, és többek között kipróbált módszerek, speciális tartalmak és didaktikus eszközök széles körét kínálja.</p> <p>A filmes programot nagy gonddal állítják össze, tekintettel a különböző korcsoportokra és a különféle mozikra. A program főként új európai filmekből, egész estés filmekből valamint animációs és dokumentumfilmekből áll, amelyeket kifejezetten gyerekek és fiatalok számára választottak ki.</p>
Kulcskompetencia	
Hogyan kapcsolódik/járul hozzá a jó gyakorlatnak ez a példája a „Kulturális tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciához”?	<p>A projekt lehetővé teszi a gyerekek, fiatalok és oktatással foglalkozók számára, hogy a filmről, mint különböző művészeti ágakat ötvöző művészeti formáról tanuljanak. Ugyanakkor arra inspirálja a gyerekeket és fiatalokat, hogy tanuljanak a nemzeti, európai és nemzetközi kultúráról. A filmekre való felkészülés és a filmvetítést követő beszélgetések és workshopok fejlesztik a kreativitást, az esztétikai érzéket és a kritikus gondolkodást. A fiatal művészek javítják szociális és innovációs készségeiket, valamint azt a képességüket, hogy saját kreativitásukat és véleményük kifejezését összekapcsolják mások véleményével.</p>

Kultúra	
Milyen készségekhez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Gyártás/előállítás Animációs filmkészítés, workshopok, viták. • Észlelés/elemzés A kritikai gondolkodás fejlesztése, véleménycsere, mások véleményének tiszteletben tartása, csapatmunka. • Művészetről/kultúráról való gondolkodás (alkotás és érzékelés) A tanárok és művészek felvértezése azzal a tudással, hogy hogyan lehet gyerekeknek és fiataloknak minőségi filmekkel vetítéseket tartani, a kritikai gondolkodás fejlesztése és véleménycsere a diákok, tanárok és művészek között, mások véleményének tiszteletben tartása.
A kultúra mely alkotóelemeihez kapcsolódik a jó gyakorlatnak ez a példája?	<ul style="list-style-type: none"> • Média (pl. film, televízió, újság, online) Film.
Célcsoport(ok)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek/fiatalok • Szervezetek (NGO-k, vállalatok, üzletek, kreatív ágazatok, vállalkozók, képviselők stb.) • Egyéb: tanárok, művészek
Leírás	<ul style="list-style-type: none"> • Gyerekek és fiatalok: iskolai előkészítő gyerekek (5-6 évesek), 9-14 éves tanulók alapfokú iskolákból (normál általános és alsó középfokú iskolák), valamint 17-18 éves diákok felső középfokú iskolákból. • Tanárok (óvoda, normál általános és alsó középfokú iskola, valamint felső középfokú iskolák), művészek (állami és NGO filmes intézmények).
Célkitűzés(ek)	
Általános küldetés/célkitűzés(ek)	<p>A projekt hozzájárul ahhoz, hogy a filmoktatás szélesebb körben hozzáférhetővé váljon, és elősegíti a filmek jobb megértését és megbecsülését.</p> <p>A projekt munkalehetőséget és szakmai továbbképzést kínál a fiatal filmes oktatóknak, lehetővé téve számukra, hogy új ismereteket és gyakorlati tapasztalatot szerezzenek ezen a területen.</p>
Miben segít ez a jó gyakorlat a célcsoportnak?	<p>Készségek Animációs filmkészítés, kritikai gondolkodás, csapatmunka, esztétikai érzék, szociális készségek.</p> <p>Tudás Filmekről, a nemzeti, európai és nemzetközi kultúráról, és a művészekkel végzett közös munkáról.</p> <p>Hozzáállás Filmekhez való hozzáállás, a fiatalok ösztönzése mások véleményének tiszteletben tartására.</p>
Kulcsszereplők	
Milyen területről érkeztek a jó gyakorlatért felelős emberek?	<p>A Szlovén Művész Mozi Szövetség (http://artkinomreza.si) A Szlovén Művész Mozi Szövetség egy 27 városi moziból és vetítőhelyből álló szövetség, amelyet azzal a céllal alapítottak, hogy a minőségi és művészfilmeket vetítő mozikat összekapcsolja egymással. A hálózatot, amelynek tagjai 2003. óta működnek együtt, hivatalosan 2010-ben alapították meg. A hálózat tagjai az alapító okiratban elkötelezték magukat amellyel, hogy együttműködnek egymással a műszaki berendezések, az európai filmekre összpontosító minőségi műsorkínálat, a minden korosztály számára elérhető filmoktatás, valamint a filmkultúra és tartalmának népszerűsítése és széles körű hozzáférhetővé tétele érdekében. A Szlovén Művész Mozi Szövetség mindeddig sikerrel segítette tagjait a digitalizálás folyamatában:</p>

	<p>oktatási szemináriumokat szervezett és hozzájárult a műsorkészítő valamint a technikai személyzet szakmai hozzáértésének fejlesztéséhez. Ez lehetővé tette több tag mozi túlélését és továbbfejlesztését, és ezzel párhuzamosan magas színvonalú, sokszínű filmkínálatot eredményezett Szlovéniában. Jelenleg, és az elkövetkező években a hálózat kiemelt figyelmet fordít a filmoktatási programokra, többek között a Nemzeti Filmoktatási Program létrehozásán keresztül.</p>
Formális oktatás/iskolák	
<p>Kapcsolódik-e a jó gyakorlatnak ez a példája a formális oktatási rendszerhez?</p>	<p>Igen. Több mint 180 szlovén óvoda és iskola vesz részt a projektben, amely tartalmaz egy oktatási programot a résztvevő tanárok számára, valamint kulturális napokat óvodák, normál általános és alsó középfokú iskolák valamint felső középfokú iskolák számára (a kulturális napok az iskolai tanterv részét képezik).</p> <p>A vetítések többségét oktatóanyagok kísérik, amit a tanárok felhasználhatnak az osztályteremben. A filmek többségénél speciális workshopokat és előadásokat is ajánlanak, a film tárgyához és az érintett gyerekek életkorához igazítva.</p> <p>A programkínálatban színvonalas, gyerekeknek szóló könyvecskék is szerepelnek a műsorkínálat bizonyos kiválasztott filmjeihez. Ezek a füzetek további információkat tartalmaznak a filmről, témákat a filmből, a filmhez kapcsolódó játékokat és irodalmat, és mindig vannak mellettük illusztrált munkák egy kiválasztott szlovén művésztől.</p> <p>A filmekről, oktatóanyagokról és a gyerekeknek szóló könyvecskékről további információk találhatóak szlovén nyelven a következő linken: http://artkinomreza.si/wp-content/uploads/2015/02/Katalog-Nacionalni-filmsko-vzgojni-program-v-AKMS.pdf</p> <p>A projekt résztvevői által készített animációs filmek elérhetők a következő linken: https://www.youtube.com/channel/UCIYjnW9t9rcZxLi2EMQq_sQz</p>
<p>Amennyiben ez a jó gyakorlat érinti a formális oktatási rendszert, hogyan kapcsolódik az iskolai tantervhez?</p>	<p>Lásd a fenti magyarázatot.</p>
<p>Amennyiben a példában iskolák is érintettek, írásbeli/formális tanterven alapszik-e?</p>	<p>Lásd a fenti magyarázatot.</p>
Információk	
<p>Források</p>	<p>Európai Szociális Alap és a Kulturális Minisztérium (85 % + 15 %)</p>
<p>Szervezet/vezető</p>	<p>NGO-k és állami szervek kombinációja.</p>
<p>Kezdeményezés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egy szervezet (formális csoport vagy szervezet) • Összetett felelősség: több mint egy szervezet (formális csoportok vagy szervezetek partnersége) • Politikusok/közigazgatás/politikai döntéshozók/kormány
<p>Honlap</p>	<p>http://artkinomreza.si/nacionalni-filmsko-vzgojni-program/</p>
Ajánlás(ok)	
	<p>Közösen szervezzenek további szakmai képzéseket az oktatási intézmények dolgozóinak, a művészeknek és kulturális munkásoknak. Mutassák be és népszerűsítsék a meglévő jó gyakorlatot, és ösztönözzék olyan jó gyakorlati példák fejlesztését, amelyek az oktatási és kulturális intézmények/művészek közötti szoros együttműködésen alapulnak (művészeti és kulturális oktatási modell elkészítése a különböző művészeti területekhez, pedagógiai eszközök készítése stb.).</p>

	Élvezzen elsőbbséget a művészeti és kulturális oktatás fejlesztése az oktatásban ritkábban szereplő művészeti területeken (film, színház, tánc stb.).
--	---